

**UCHWAŁA NR LXIV/393/23
RADY GMINY ŚWINNA**

z dnia 25 lipca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Świnna do 2030 roku

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.) oraz w związku z art.3 pkt 3 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.),

Rada Gminy Świnna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Świnna do 2030 roku, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świnna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Świnna

Kazimierz Dzik

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŚWINNA

Świnna, 2023 rok

Spis treści

WSTĘP	3
DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA.....	4
Położenie, powierzchnia, walory środowiskowe.....	4
Sfera społeczna – sytuacja demograficzna	6
Rynek pracy	10
Infrastruktura edukacyjna	12
Infrastruktura ochrony zdrowia	14
Opieka społeczna	15
Bezpieczeństwo publiczne.....	16
Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym	16
Skala zjawiska przemocy domowej	19
Podmioty gospodarcze, przedsiębiorczość	19
Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura.....	26
Finanse Gminy	30
Turystyka	34
Gospodarka odpadami	35
Zasoby kulturowe, infrastruktura kultury	36
ANALIZA SWOT	39
Silne i słabe strony.....	39
Szanse i zagrożenia.....	40
MISJA I WIZJA GMINY.....	43
CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	49
Cele strategiczne.....	49
Cele operacyjne	49

ZADANIA	53
Wykaz zadań inwestycyjnych	53
EFEKTY REALIZACJI STRATEGII.....	64
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	66
PROCEDURY UAKTUALNIANIA STRATEGII	73
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	74
HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII.....	75
WYKAZ MAP, WYKRESÓW I TABEL	76
Spis map	76
Spis wykresów	76
Spis tabel.....	76

Wstęp

Niniejsza Strategia jest jednym z dokumentów planistycznych Gminy Świnna, związanym bezpośrednio z jej zamierzeniami inwestycyjnymi, przewidzianymi do podjęcia w zrealizowania w trzeciej dekadzie XXI w. Dokument ten został opracowany w szczególnym okresie – wówczas, gdy okres programowania polityki regionalnej Unii Europejskiej 2014 – 2020 został już definitywnie zakończony oraz jednocześnie, gdy okres kolejny – perspektywa 2021 – 2027 faktycznie nie został jeszcze rozpoczęty (w marcu 2023 r. opublikowano dopiero Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego, a pierwsze konkursy w ramach tego programu planowane są na IV kw. bieżącego roku). Jest to zatem optymalny moment do tego, aby po krótko podsumować to, co dotychczas na terenie Gminy Świnna jej samorządowi udało się przedsięwziąć i pomyślnie wdrożyć oraz wybrać kierunki działania, które z punktu widzenia obecnej sytuacji będą optymalne dla najbliższej dekady.

Strategia Rozwoju Gminy Świnna do 2030 roku spełnia trzy podstawowe funkcje. Po pierwsze jest swego rodzaju syntetycznym kompendium aktualnych informacji o gminie, głównie o stanie w jakim znajdują się kluczowe dla działalności samorządu obszary na przełomie 2022 i 2023 r. Po drugie niniejszy dokument postrzegać można jako jedno z narzędzi, możliwych do wykorzystania w procesie promocji Gminy Świnna, przede wszystkim poza granicami regionu, wszędzie tam gdzie Żywiecczyzna jest jeszcze stosunkowo mało znana / popularna. Natomiast po trzecie, co najistotniejsze, Strategia Rozwoju Gminy Świnna jest istotnym dokumentem, który samorząd w najbliższych latach wykorzystywać będzie przy ubieganiu się o środki ze źródeł zewnętrznych, niezbędne do współfinansowania kosztów, związanych z realizacją inwestycji, wyszczególnionych w jej treści.

Dokument ten składa się zasadniczo z trzech części. Pierwsza jest opisem stanu, w jakim znajduje się Gmina Świnna obecnie – na początku 2023 r. W ramach tej części po krótko opisano kluczowe dla Gminy sfery: demograficzną, społeczną, edukacyjną, infrastrukturalną, kultury, przedsiębiorczości, etc. Część druga to analiza SWOT aktualnej sytuacji, w jakiej znajduje się Gmina Świnna – zestawienie mocnych i słabych stron tej Gminy oraz stojących przed nią szans i zagrożeń. Natomiast część trzecia, najistotniejsza, to prezentacja strategicznych i operacyjnych celów, stawianych sobie przez samorząd Świnnej, wraz z wykazem przedsięwzięć i projektów inwestycyjnych, które w kontekście zaprezentowanych celów oraz w świetle wniosków płynących z poprzednich analiz będą w najbliższym czasie na terenie Gminy Świnna podejmowane.

Niniejsza strategia powstała w ramach współpracy z samorządem, pracownikami gminnych jednostek organizacyjnych, działaczami organizacji pozarządowych oraz mieszkańcami. Została skonsultowana z instytucjami oraz organizacjami odpowiedzialnymi za jej opiniowanie oraz przedłożona do akceptacji i przyjęcia Uchwałą Rady Gminy Świnna.

Diagnoza społeczno-gospodarcza

Położenie, powierzchnia, walory środowiskowe

Gmina Świnna położona jest na terenie Beskidu Żywieckiego, ale również w tzw. Paśmie Pewelskim czy też Pewelsko-Ślemieńskim, w Powiecie Żywieckim, w Województwie Śląskim. W skład Gminy wchodzi sześć sołectw: **Świnna, Pewel Mała, Pewel Ślemieńska, Przylęków, Rychwałdek i Trzebinia.**

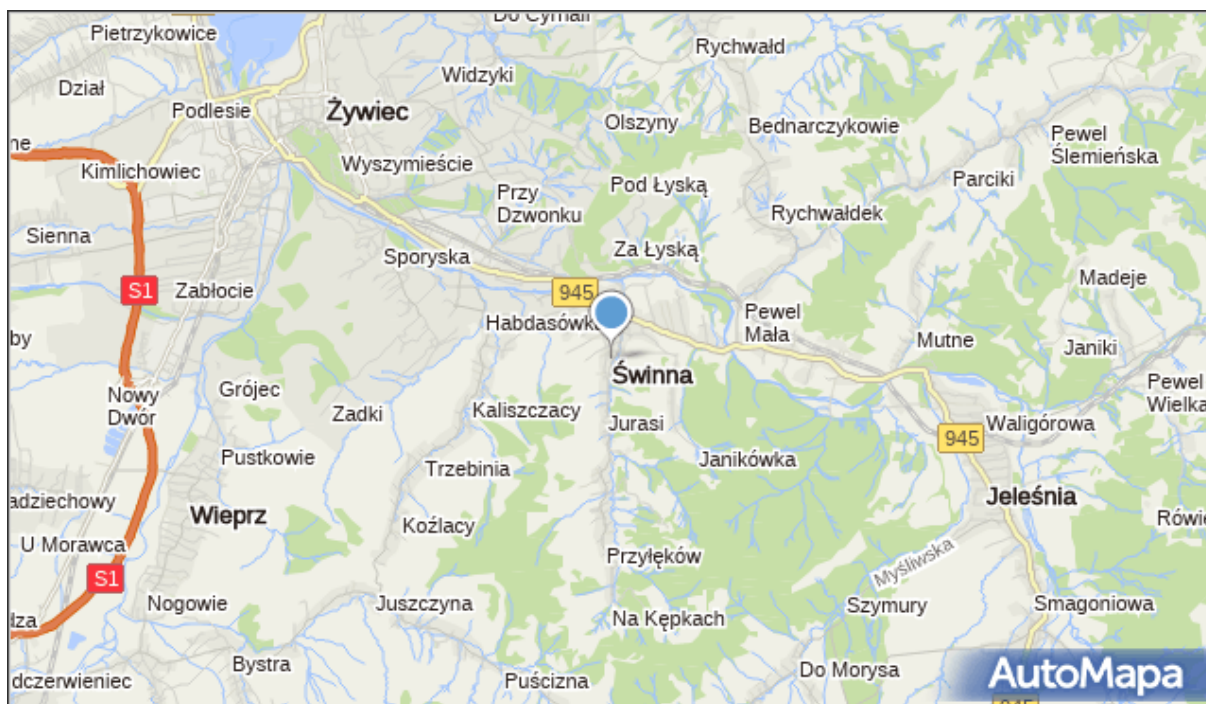
Gmina Świnna od wschodu graniczy z miastem Żywiec, od północy graniczy z gminami Gilowice i Ślemień, od zachodu z gminą Jeleśnia, a od południa z gminą Radziechowy- Wieprz. Ok. 15 km od Gminy Świnna mieści się granica Państwa z Republiką Słowacką.

Mapa 1: Lokalizacja Gminy Świnna na tle Województwa Śląskiego

Źródło: www.slaskie.pl

Gmina Świnna rozciąga się na 39,4 km², co stanowi ok. 3,8% powierzchni powiatu żywieckiego.

Mapa 2: Gmina Świnna – lokalizacja na tle powiatu żywieckiego

Źródło: <https://mapa.targeo.pl/swinna-powiat-zywiecki-0072376/miasta>

Teren Gminy wznosi się na wysokości od 370 m. n. p. m. do 761,3 m. n. p. m. Najniżej położona jest wieś Trzebinia i Świnna, a najwyżej Peweł Ślemieńska. Większą część Gminy zajmuje Żywiecki Park Krajobrazowy wraz ze strefą ochronną. Zabudowania wsi wchodzących w skład Gminy ciągną się dnem dolin rzecznych Przyłękówek, Trzebini, Pewlicy i Koszarawy. Okoliczne wzgórza, rzadko zalesione, przecinane pasmami pól uprawnych, łąk i pastwisk otwierają zaskakujące widoki na Kotlinę Żywiecką, Beskid Mały i Żywiecki. Jedynie tereny wchodzące w skład Grupy Pilska, położone w południowo-wschodnim obszarze Gminy, są w pełni zalesione (stoki Jastrzębicy, Kiczory, Grapy, Gawrońca, Madejowa Groń).

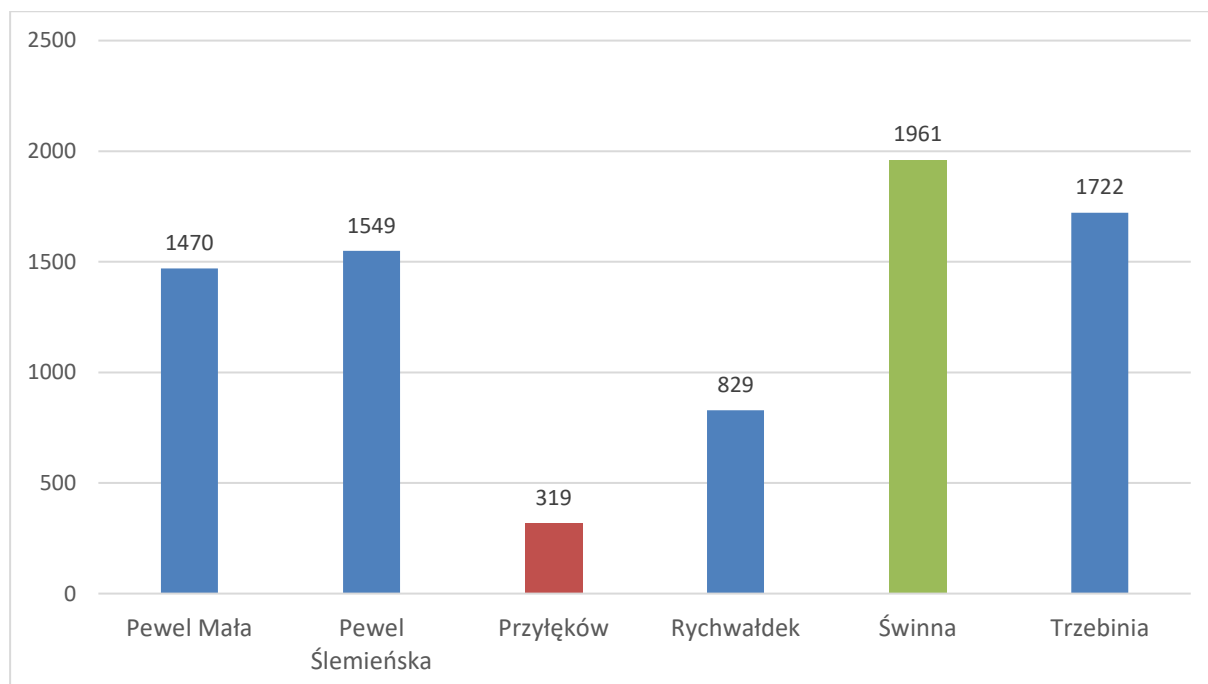
Poza Żywieckim Parkiem Krajobrazowym, formą ochrony na terenie Gminy jest także rezerwat Gawroniec. Obejmuje on północne stoki góry Gawroniec oraz Wolentarski Groń i znajduje się na terenie Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Sfera społeczna – sytuacja demograficzna

W 2021 r. liczba mieszkańców Gminy Świnna wyniosła łącznie 7850 osób, z tego najwięcej mieszkańców przypadło na miejscowość Świnna – 1961 osób (blisko 25%, a najmniej było w sołectwie Przyłęków – 319 osób (4%). Dane te obrazuje poniższy wykres.

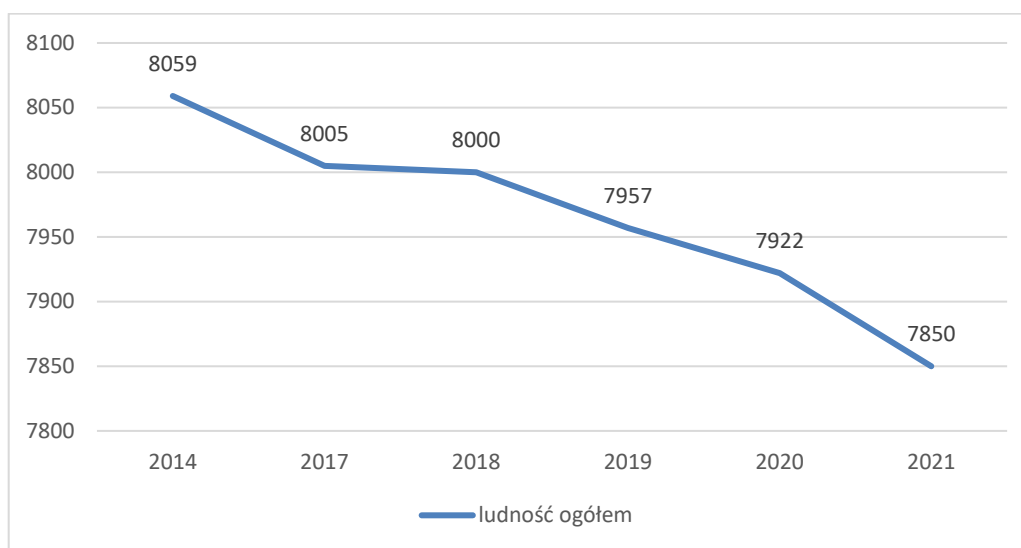
Wykres 1: Ludność ogółem w miejscowościach Gminy Świnna na koniec 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

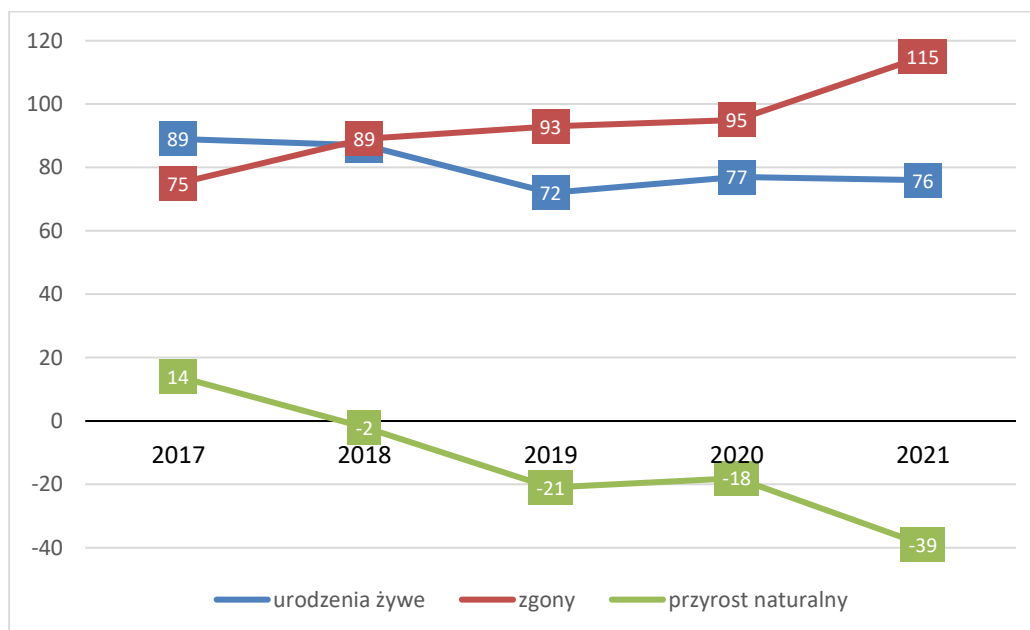
Niestety, od wielu lat nieprzerwanie trwa trend spadku liczby mieszkańców Gminy. Sytuację tą doskonale obrazuje wykres nr 2. Można dostrzec, iż porównując rok 2021 i 2014, spadek wyniósł aż 209 osób.

Wykres 2: Ludność ogółem w latach 2014-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

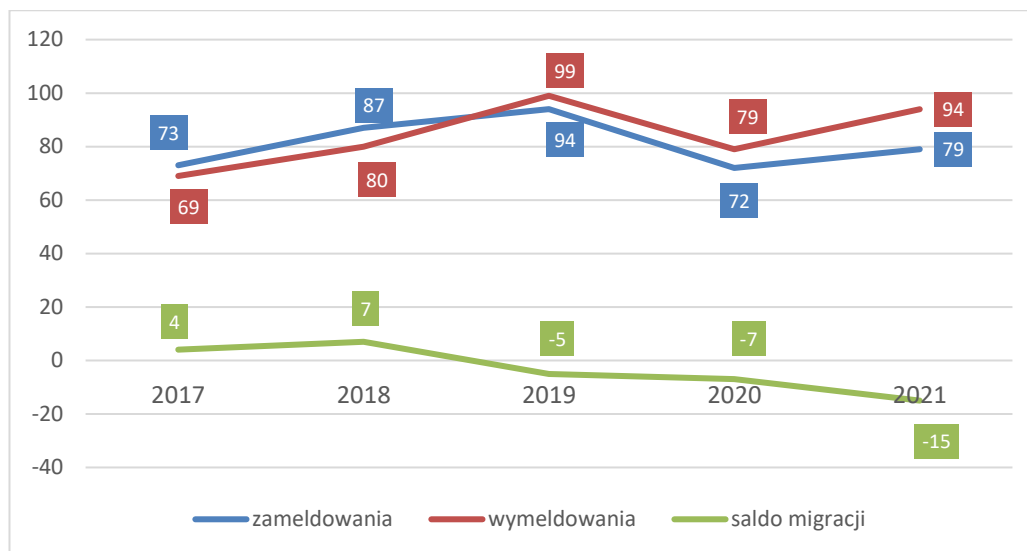
O malejącej liczbie mieszkańców Gminy Świnna decyduje zarówno ujemny przyrost naturalny – nieprzerwanie od 2018 roku, a w ostatnich 3 latach również ujemne saldo migracji mieszkańców (wykres 3 i 4). Na sytuację demograficzną w Gminie, w 2021 r. nadal wpływała pandemia COVID-19.

Wykres 3: Ruch naturalny w Gminie Świnna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

Większość migracji na terenie Gminy to migracje ekonomiczne, związane z chęcią poprawienia własnego bytu materialnego (wyjazdy za pracę).

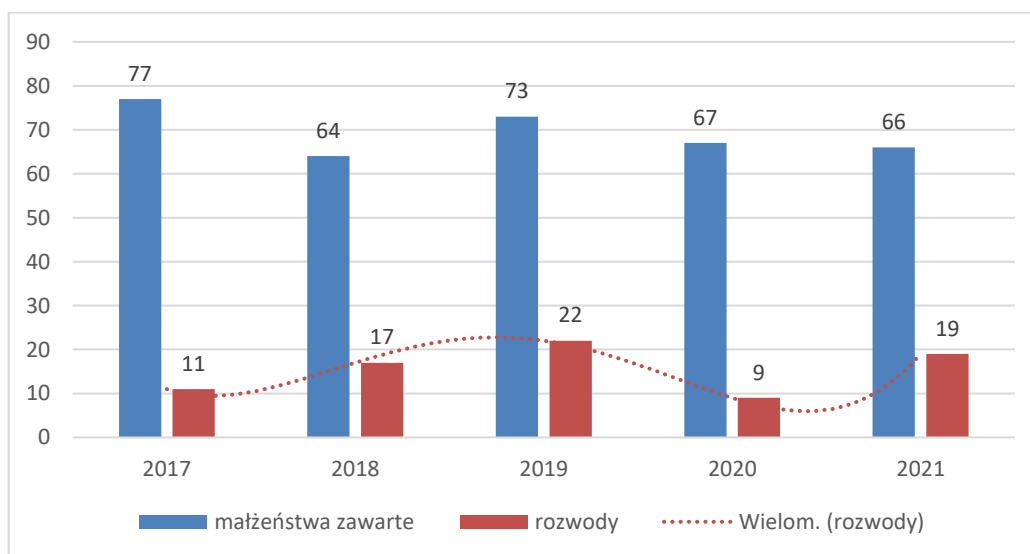
Wykres 4: Migracje w Gminie Świnna w latach 2017-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

W 2021 roku liczba zawartych małżeństw na terenie Gminy wyniosła 66. Na przestrzeni ostatnich lat widać tendencję spadkową. Jeszcze w 2017 r. było ich 77. Niepokojące dane można odnotować w zakresie liczby rozwodów, które w ostatnich 5 latach rosną (za wyjątkiem roku 2020). Dane te obrazuje poniższy wykres.

Wykres 5: Liczba zawartych małżeństw i rozwodów w Gminie Świnna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

Biorąc pod uwagę wiek mieszkańców Gminy, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, dominują osoby w wieku 30-34 i 35-39 lat, jest ich łącznie 608. Blisko 12% mieszkańców Gminy, to osoby po 70 roku życia. Niepokojący jest fakt spadku liczby mieszkańców w wieku do 4 lat, który zaobserwować można od 2018 r. Dane te przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1: Ludność według wieku w Gminie Świnna w latach 2017-2021

Grupy wiekowe	2017	2018	2019	2020	2021	% w ogólnej liczbie mieszkańców w 2021
0-4	383	400	398	391	387	4,83
5-9	450	435	426	415	405	5,06
10-14	423	442	432	437	458	5,72
15-19	479	464	460	442	435	5,43
20-24	511	507	503	497	484	6,04
25-29	630	627	568	554	527	6,58
30-34	590	561	564	571	574	7,17
35-39	593	597	627	610	608	7,59
40-44	600	589	570	599	579	7,23
45-49	584	600	607	602	606	7,57
50-54	545	527	543	532	562	7,02
55-59	516	513	498	499	503	6,28
60-64	475	507	515	538	499	6,23
65-69	447	438	443	431	428	5,35
70 i więcej	863	888	916	936	952	11,89
RAZEM	8089	8095	8070	8054	8007	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2021 r. w strukturze ludności zamieszkującej Gminę Świnna dominowały osoby w wieku produkcyjnym – 61,0% ogółu ludności (4884 osób). Ludność w wieku przedprodukcyjnym to 18,8% ogółu ludności (1503 osób), zaś w wieku poprodukcyjnym 20,3% (1620 osób). Niekorzystnym zjawiskiem jest rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym, a malejący udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Świadczy to o starzejącym się społeczeństwie oraz o fakcie ujemnego przyrostu naturalnego.

Tabela 2: Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % w latach 2013-2021

Lata	2013	2017	2018	2019	2020	2021
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	20,4	19,1	19,1	18,9	18,7	18,8
Ludność w wieku produkcyjnym	61,7	61,7	61,3	60,9	61,0	61,0
Ludność w wieku poprodukcyjnym	17,9	19,3	19,6	20,2	20,4	20,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik dla ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 64% i jest to wielkość, która stale wzrasta na przestrzeni ubiegłych lat. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi aż 108,1%, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniosła w 2021 r. 33,3%.

Taka sytuacja prowadzi do sformułowania następujących wniosków:

- ✓ W Gminie, proporcjonalnie mała grupa osób w wieku produkcyjnym (61,0%) utrzymuje stosunkowo znaczną grupę osób nieprodukcyjnych (39,1%). Jest to sytuacja niekorzystna.
- ✓ Niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym (18,8%) rodzi obawę niskiego dopływu liczby osób na rynek pracy.

Niestety powyższe dane są trendem długoletnim, na przestrzeni ostatnich, co najmniej kilkunastu lat, sytuacja ta sukcesywnie się pogarsza.

Rynek pracy

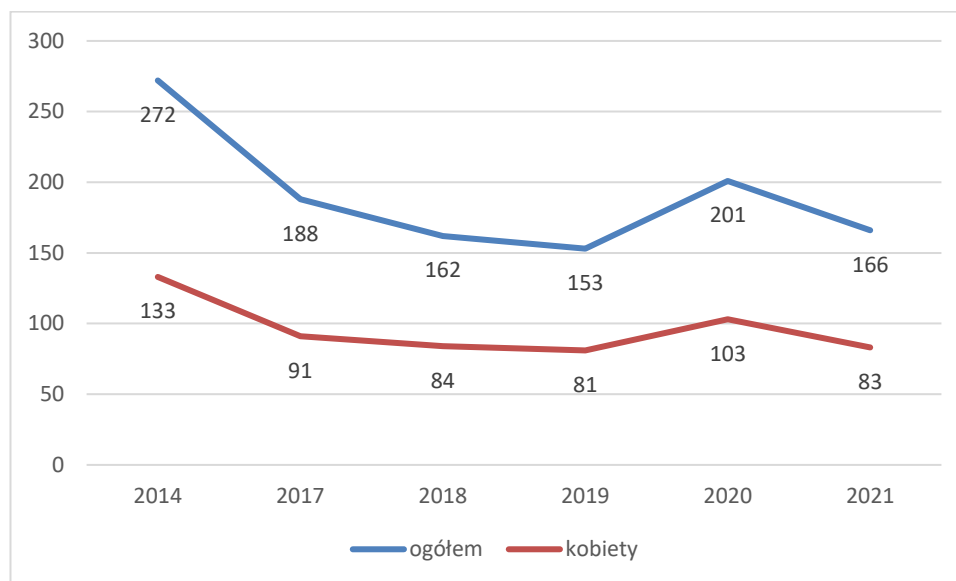
Z perspektywy ostatnich lat, można zaobserwować, iż do 2021 r. sytuacja na rynku pracy poprawiała się. Jeszcze w 2014 r., według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu, zarejestrowane były łącznie z całej Gminy 272 osoby, a już w 2021 r. jedynie 166.

Wybuch pandemii koronawirusa w 2020 r., a co się z tym wiąże ogólny kryzys gospodarczy, który wyniknął z długotrwałego lockdownu, mocno zachwiał trend spadku bezrobocia. W tym samym roku, w Urzędzie Pracy zarejestrowano 201 osób. Spośród wszystkich mieszkańców danej miejscowości, największy % osób zarejestrowanych

w Urzędzie Pracy, przypada na Przyłęków oraz Trzebinę – odpowiednio 2,5 % i 2,4%. Jedynie 19% osób jest z prawem do zasiłku.

Udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w Gminie, w 2021 r. wyniósł 50%. W poprzednich latach bezrobotnych kobiet było więcej niż mężczyzn. Dane te obrazuje poniższy wykres.

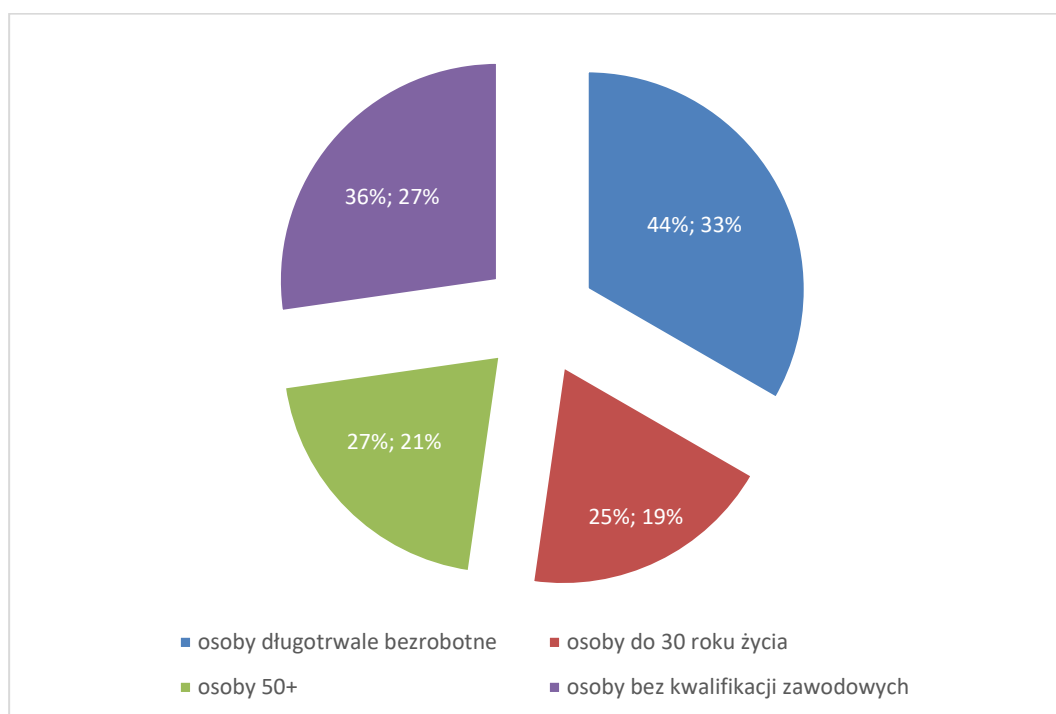
Wykres 6: Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Świnna w latach 2014-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę rodzaj wykształcenia, w grupie osób bezrobotnych, najwięcej jest z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 35,5% oraz policealnym i średnim zawodowym – 22,9%. Najmniej osób bezrobotnych jest z wykształceniem ogólnokształcącym – 10,2% oraz wyższym – 13,5%. Trend ten utrzymuje się w ostatnich latach.

Niestety nadal w grupie osób bezrobotnych dominują osoby długotrwale bezrobotne. W 2021 r. ich udział wyniósł 44%. Średnio co trzecia zarejestrowana osoba to bezrobotny w wieku 50+, a co czwarta to osoba do 30 roku życia. 36% osób stanowią także osoby bez kwalifikacji zawodowych.

Wykres 7: Struktura osób bezrobotnych w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

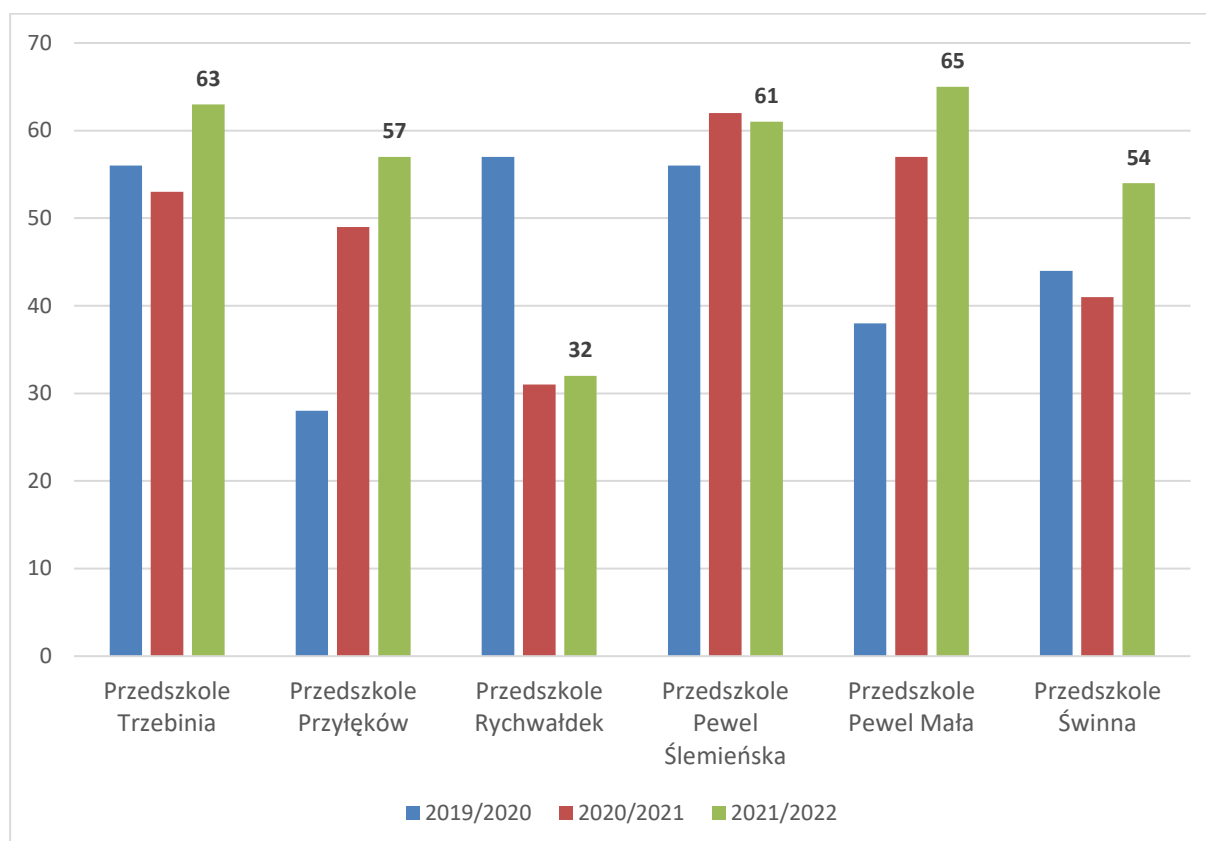
Infrastruktura edukacyjna

Na terenie Gminy działają następujące placówki przedszkolne:

- Przedszkole Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Rychwałdku, którego organem prowadzącym jest Stowarzyszenie,
- Niepubliczne Przedszkole Językowo- Artystyczne „Rainbow” w Świnnej, którego organem prowadzącym jest osoba fizyczna,
- Przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina, odpowiednio w: Trzebini, Pewli Ślemieńskiej, Świnnej oraz Pewli Małej.

Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli, których organem prowadzącym jest Gmina, w roku szkolnym 2021/2022 wyniosła 332. W ostatnich latach zaobserwować można wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli. W roku szkolnym 2019/2020 wynosiła ona 279.

Dane odnośnie liczby dzieci w poszczególnych przedszkolach w ostatnich latach prezentuje poniższy wykres.

Wykres 8: Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach gminnych na przestrzeni lat 2019-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

Na obszarze Gminy funkcjonuje 6 szkół podstawowych:

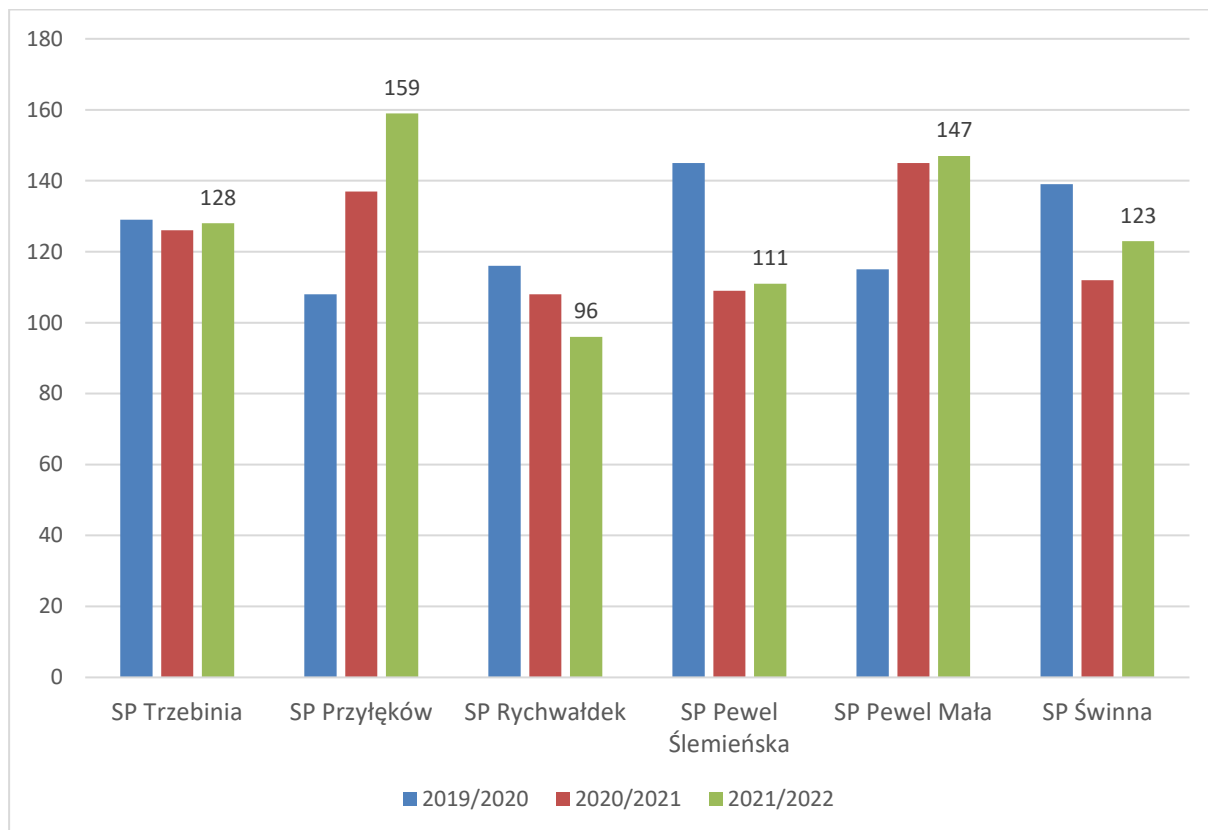
- Szkoła Podstawowa w Pewli Małej (organ prowadzący Gmina),
- Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Świnnej (organ prowadzących Gmina),
- Szkoła Podstawowa Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich im. Franciszkańskich Męczenników z Peru Bł. Michała Tomaszka i Bł. Zbigniewa Strzałkowskiego w Rychwałdku (organ prowadzących Stowarzyszenie),
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Fundacji Królowej Świętej Jadwigi w Przyłkowie (organ prowadzący Fundacja),
- Szkoła Podstawowa w Pewli Ślemieńskiej (organ prowadzący Gmina),
- Szkoła Podstawowa w Trzebini (organ prowadzący Gmina).

Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost liczby uczniów w szkołach na terenie Gminy Świnna. W roku szkolnym 2021/2022 było ich razem 764, tj. o 27 więcej niż w poprzednim roku szkolnym.

Na wynik ten składa się znaczny przyrost uczniów w poszczególnych szkołach, m.in.: w Szkole Podstawowej w Przyłękowie oraz Szkole Podstawowej w Świnnej. Spadek uczniów odnotowano jedynie w Szkole Podstawowej w Rychwałdku.

Wykres 9: Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na przestrzeni lat 2019-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świnna

Infrastruktura ochrony zdrowia

Na terenie Gminy Świnna znajduje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Grupowa Praktyka Lekarska Lekarz Rodzinny S.C. Pewel Mała, ul. Jana Pawła II 66.

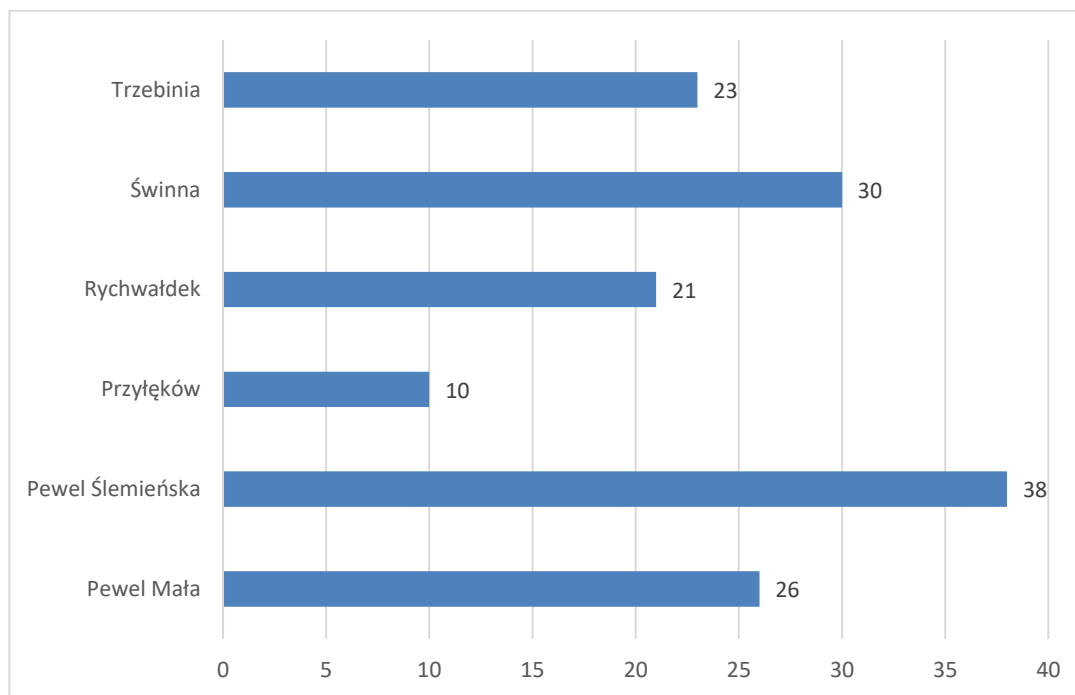
Opieka społeczna

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świnnej, w 2021 r., liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła 132 (łączna liczba osób w rodzinie – 295). Dane te są z roku na rok korzystniejsze. W poszczególnych miejscowościach liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną przedstawia się następująco:

- Pewel Mała – 26 rodzin (58 osób),
- Pewel Ślemieńska – 38 rodzin (93 osoby),
- Przyłęków – 10 rodzin (22 osoby).
- Rychwałdek – 21 rodzin (41 osób),
- Świnna – 30 rodzin (60 osób),
- Trzebinia – 23 rodziny (57 osób).

Dane te, z punktu widzenia miejscowości, są zmienne. Nie ma jasnego trendu w tym zakresie. Są rodziny, które korzystają ze wsparcia długotrwale, są też takie, które korzystają okresowo np. z uwagi na wystąpienie jakiejś sytuacji kryzysowej (utrata pracy, nagła choroba lub inna losowa sytuacja).

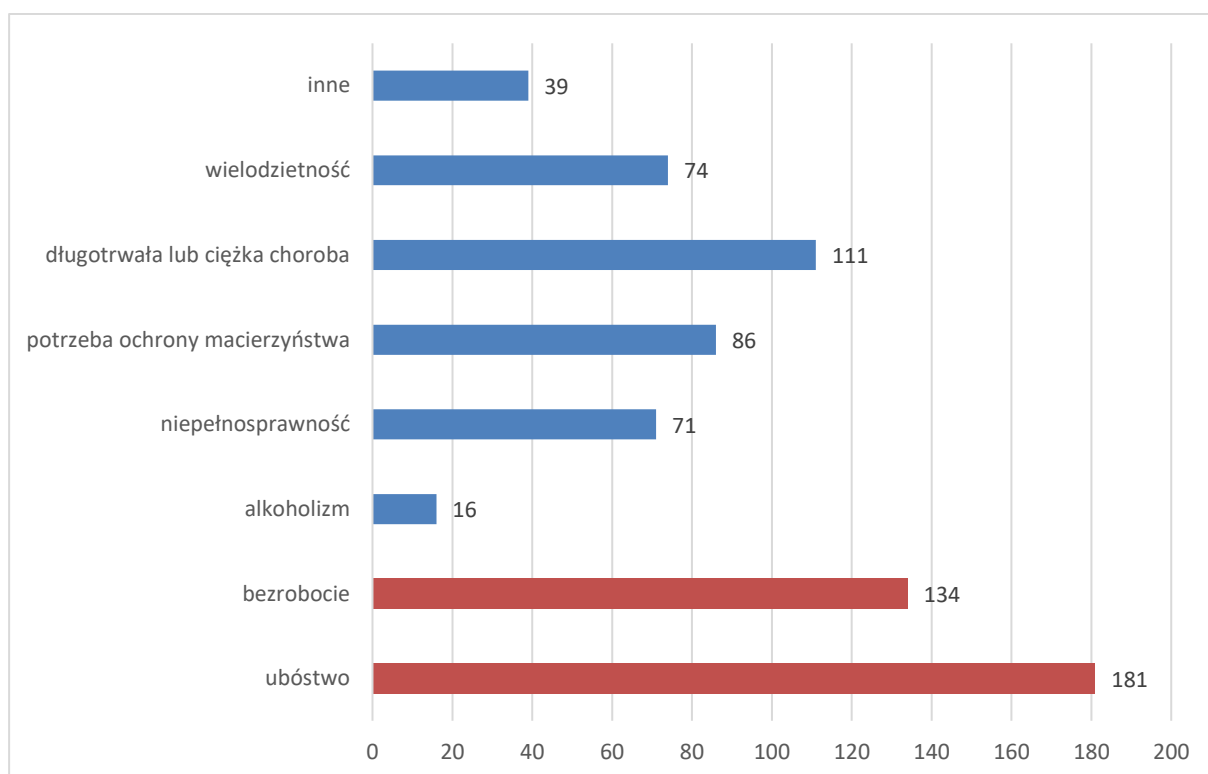
Wykres 10: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w sołectwach Gminy Świnna w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Świnna

Główną przyczyną występinia do GOPS-u z wnioskiem o pomoc jest ubóstwo i bezrobocie. Na dalszych miejscach wymienić należy długotrwałą lub ciężką chorobę i niepełnosprawność.

Wykres 11: Przyczyny występowania z wnioskiem o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Świnna w 2021 roku (liczba osób)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Świnna

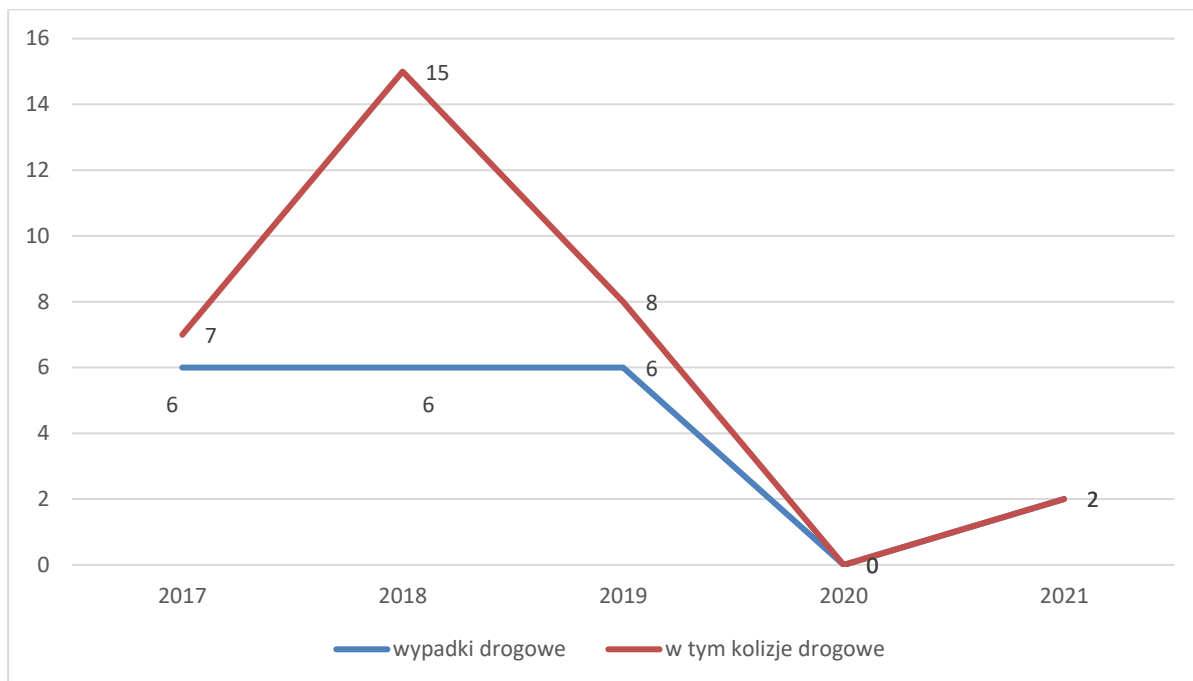
Bezpieczeństwo publiczne

Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Dane liczbowe, pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Żywcu, wskazują, że ogólna liczba zdarzeń drogowych, na które składają się wypadki drogowe i kolizje w 2021 r. wyniosła 73. Porównując te dane dla ostatnich 5 lat, zaobserwować można, iż jedynie w 2020 r. liczba ta była zdecydowanie niższa (37). Wyniku takiego można było oczekiwać z uwagi na pandemię COVID-19, która wybuchła początkiem 2020 r. Jej konsekwencją było wprowadzenie przez większość miesięcy w roku ogólnopolskiego

lockdown-u. Pozytywnym aspektem, biorąc pod uwagę powyższe, jest fakt znacznego zmniejszenia się liczby wypadków drogowych. W roku 2021 było ich jedynie 2, gdzie jeszcze 5 lat temu odnotować można było 6. Największa liczba dotyczy sołectwa Pewel Mała.

Wykres 12: Zdarzenia drogowe w Gminie Świnna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Żywcu

Dane odnośnie zdarzeń drogowych, z podziałem na miejscowości, prezentują poniższe tabele.

Tabela 3: Wypadki drogowe w Gminie Świnna

Lp.	Miejscowości	2017	2018	2019	2020	2021
1	Pewel Mała	2	3	2	0	0
2	Pewel Ślemieńska	1	0	1	0	0
3	Przyłęków	0	0	0	0	0
4	Rychwałdek	1	0	1	0	0
5	Świnna	2	1	1	0	2
6	Trzebinia	0	2	1	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Żywcu

W ostatnich 5 latach, na terenie Gminy odnotowano jedynie jeden przypadek śmiertelny w wyniku wypadku drogowego – w miejscowości Świnna, w 2019 r.

Tabela 4: Ranni w wyniku wypadków drogowych w Gminie Świnna

Lp.	Miejscowości	2017	2018	2019	2020	2021
1	Pewel Mała	3	7	4	0	0
2	Pewel Ślemieńska	1	0	1	0	0
3	Przyłków	0	0	0	0	0
4	Rychwałdek	1	0	2	0	0
5	Świnna	2	1	0	0	2
6	Trzebinia	0	7	1	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Żywcu

Tabela 5: Kolizje drogowe w Gminie Świnna

Lp.	Miejscowości	2017	2018	2019	2020	2021
1	Pewel Mała	32	23	30	17	31
2	Pewel Ślemieńska	2	5	5	3	10
3	Przyłków	2	1	1	0	0
4	Rychwałdek	3	3	6	4	4
5	Świnna	19	10	13	10	16
6	Trzebinia	1	6	5	3	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Żywcu

Zdarzenia z udziałem nietrzeźwych kierujących w ostatnich 5 latach kształtują się odpowiednio - 2017 – 3, 2018 – 2, 2019 – 5, 2020 – 1, 2021 – 2. Nie odnotowano natomiast zdarzeń z udziałem nietrzeźwych pieszych.

Skala zjawiska przemocy domowej

Niestety na terenie Gminy Świnna, pojawia się problem przemocy w rodzinie. Pokrzywdzonymi w wyniku przemocy w rodzinie są głównie kobiety i nieletni. Analizując dane z poprzednich lat, zauważyć należy, że do największego wzrostu, który miał miejsce w 2020 r. przyczyniła się głównie wspomniana już wielokrotnie pandemia koronawirusa i związany z nią narzucony lockdown.

Tabela 6: Interwencje związane z przemocą w rodzinie w Gminie Świnna

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie ogółem:	18	27	22	34	12
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie w poszczególnych sołectwach:					
Pewel Mała	8	1	3	4	1
Pewel Ślemieńska	1	4	3	4	3
Przyłęków	1	1	1	2	0
Rychwałdek	0	4	2	2	1
Świnna	6	9	7	14	4
Trzebinia	2	8	7	8	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Żywcu

Podmioty gospodarcze, przedsiębiorczość

Według dostępnych danych, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, liczebność podmiotów, prowadzących na terenie Gminy Świnna działalność gospodarczą wykazuje tendencję rosnącą. O ile w 2016 r. łączna liczba przedsiębiorstw, zarejestrowanych w Świnnej wynosiła 622 podmioty, tak obecnie (według danych na koniec 2021 r.) jest ich

712. Oznacza to średnioroczny wzrost liczby podmiotów, prowadzących na terenie Świnnej działalność gospodarczą rzędu ok 3,0%. Każdego roku liczba przedsiębiorstw, prowadzących na terenie Świnnej działalność gospodarczą zwiększa się o 60 – 90 podmiotów. Oznacza to, że w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba nowo rejestrowanych działalności wynosi 81, a likwidowanych (wykreślanych z rejestru) – 43. Niewątpliwie korzystnie ocenić należy fakt, iż liczba nowo zakładanych działalności wykazuje wraz z upływem czasu tendencje rosnące. Oznacza to odwrócenie trendów, obserwowanych w tym obszarze w przeszłości. Dane te zebrano i zaprezentowano w ramach poniższej tabeli oraz zobrazowano na poniższym wykresie:

Tabela 1: Liczebność, dynamika przyrostu oraz struktura nowo rejestrowanych przedsiębiorstw, na terenie Gminy Świnna, z punktu widzenia formy prawnej

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba podmiotów ogółem	622	617	624	650	689	712
W tym nowo rejestrowane podmioty	48	51	56	54	49	64
W tym działalność gospodarcza os. fizycznych	517	518	522	546	582	604
W tym kapitałowe spółki prawa handlowego	16	14	14	18	20	19
Liczba podmiotów wykreślanych z rejestru	42	48	43	25	17	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 13: Liczebność przedsiębiorstw na terenie Gminy Świnna w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Korzystnie z punktu widzenia szeroko pojętej sytuacji gospodarczo społecznej na terenie Gminy Świnna ocenić należy fakt, iż od szeregu lat liczba przedsiębiorstw nowozakładanych wyraźnie przekracza liczbę firm likwidowanych (wykreślanych z rejestru) – według danych w powyższej tabeli. Sytuację tę zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres 14: Przyrost liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy Świnna w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zdecydowaną większość wśród przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Świnna stanowią podmioty reprezentujące sektor prywatny – jest ich ponad 96,48 %. Sektor publiczny reprezentuje grupa jedynie 21 firm. Omawianą strukturę zaprezentowano w ramach poniższego zestawienia:

Tabela 7: Liczebność i struktura przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Świnna, z punktu widzenia formy własności

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba podmiotów ogółem	622	617	624	650	689	712
W tym sektor publiczny	25	21	21	21	21	21
W tym sektor prywatny	597	596	600	627	666	687

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W łącznej liczbie przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Świnna dominują firmy rejestrowane i prowadzone w formie działalności gospodarczej osób fizycznych (84,8 % ogółu). Kapitałowe spółki prawa handlowego, spółki cywilne, spółdzielnie, fundacje i stowarzyszenia stanowią w własnościowej strukturze podmiotów na terenie gminy Świnna mniejszość. Zobrazowano to w ramach poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba podmiotów ogółem	622	617	624	650	689	712
W tym działalność gospodarcza os. fizycznych	517	518	522	546	582	604
W tym kapitałowe spółki prawa handlowego	16	14	14	18	20	19
W tym spółki cywilne	33	33	31	31	31	32
W tym spółdzielnie						
W tym fundacje	4	4	4	4	3	4
W tym stowarzyszenia	15	15	16	16	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z punktu widzenia wielkości przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Świnna najliczniej reprezentowane są podmioty najmniejsze, zatrudniające do 9-ciu pracowników (mikroprzedsiębiorstwa). Jest ich bez mała 97 % (96,9 % ogółu). Odpowiednio mniej jest firm zaliczanych do małych (zatrudniających od 10-ciu do 49-ciu pracowników), a przedsiębiorstwa z grupy średnich (zatrudniające od 50-ciu do 249-ciu pracowników) nie są na terenie Świnnej reprezentowane w ogóle. Sytuacja ta jest niezmienna od szeregu lat i uznać ją należy za typową w skali ogólnokrajowej. Omawiane dane zobrazowano w ramach poniższego zestawienia:

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba podmiotów ogółem	622	617	624	650	689	712
W tym mikroprzedsiębiorstwa	594	593	601	628	667	690
W tym małe przedsiębiorstwa	28	24	23	22	22	22
W tym średnie przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zdecydowana większość przedsiębiorstw z terenu Gminy Świnna zajmuje się drobną działalnością usługową lub handlową, działalność produkcyjna jest rzadkością. W przeszłości liczna grupa firm prowadziła na terenie Świnnej działalność związaną z obsługą ruchu turystycznego, koncentrującego się na Żywiecczyźnie, jednakże obecnie są to zaledwie pojedyncze przypadki przedsiębiorstw aktywnych w tym obszarze. Potwierdza to analiza struktury przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy (w formie jednoosobowej działalności gospodarczej osoby fizycznej), z punktu widzenia właściwej dla nich sekcji PKD. Pokazano ją w poniższej tabeli.

Tabela 8: Struktura przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Świnna, z punktu widzenia właściwej dla nich sekcji PKD

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sekcja A	8	6	7	9	9	8
Sekcja B						
Sekcja C	92	99	97	99	99	98
Sekcja E						
Sekcja F	129	133	130	143	153	173
Sekcja G	149	140	135	132	142	141
Sekcja H	56	59	57	60	61	60
Sekcja I	17	18	18	19	23	22
Sekcja J	10	11	11	14	15	15
Sekcja K	14	13	12	14	15	15
Sekcja L	5	6	5	5	5	5
Sekcja M	24	21	26	31	34	35
Sekcja N	12	11	15	14	17	18
Sekcja P	31	26	27	26	26	30
Sekcja Q	12	15	16	18	21	22
Sekcja R	15	13	12	11	12	12
Sekcje S i T	39	37	47	45	48	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z najważniejszych zadań, jakie stawia sobie Samorząd Świnnej jest tworzenie dla tych przedsiębiorstw korzystnych warunków, umożliwiających im efektywne funkcjonowanie oraz rozwój.

Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura

Teren Gminy Świnna jest objęty zarówno ustaleniami uchwalonego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Świnna nr LVI/309/14 z dnia 26 czerwca 2014 r.), jak również ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z następującymi uchwałami Rady Gminy Świnna: Uchwała nr LVI/310/14 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świnna, Uchwała nr XI/49/15 z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świnna oraz Uchwała nr XXIV/110/16 z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świnna). Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świnna przeznacza pod różnego rodzaju zabudowę mieszkaniową powierzchnię ok. 537 ha, z czego aktualnie zainwestowane jest ok. 45%. Na pozostałe funkcje (usługi, handel, obiekty i urządzenia sportowe, turystyczne, obiekty użyteczności publicznej, w tym m.in. usługi oświaty, opieki zdrowotnej, administracji oraz obiekty kultu religijnego) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego przeznacza 24,5 ha, z czego odsetek zainwestowanych terenów przekracza 70%. Znajdujące się na terenie gminy tereny produkcyjne, wykorzystywane przez różnego rodzaju gałęzie przemysłu mają powierzchnię 8,5 ha, z czego zainwestowano już ponad 70%.

Z łącznej powierzchni gminy, wynoszącej 39,4 km² użytki rolne stanowią ok. 54,5%, a grunty leśne ok. 37,2%. Grunty o charakterze rolniczym najczęściej reprezentowane są w Trzebini (56% powierzchni sołectwa) oraz Pewli Ślemieńskiej (47% powierzchni sołectwa). Największe powierzchnie przeznaczone pod tereny leśne znajdują się w Świnnej (55% powierzchni sołectwa) oraz w Pewli Ślemieńskiej (38% powierzchni sołectwa). Na obszarze gminy znajdują się zasoby przyrodnicze o charakterze obszarów prawnie chronionych, należą do nich: tereny włączone w obszar Żywieckiego Parku Krajobrazowego, obszary zaliczane do sieci NATURA 2000 Beskid Żywiecki, rezerwat przyrody Gawroniec, pomnik przyrody (skupisko drzew) oraz dwa inne pomniki przyrody (pojedyncze drzewa).

Infrastrukturę drogową, która przebiega przez teren gminy stanowią:

1. Drogi gminne (ich łączna długość sięga 65 km),
2. Drogi powiatowe:
  - a) 1412 S Łękawica – Rychwałd – Pewel Mała, o długości 7,56 km,
  - b) 1415 S Pewel Mała – Pewel Ślemieńska – Ślemień, o długości 10,5 km,

- c) 1427 S Świnna – Przyłęków – Juszczyzna, o długości 6,0 km,
  - d) 1428 S Żywiec – Trzebina – Juszczyzna, o długości 5,5 km.
3. Droga wojewódzka nr 945, łącząca Żywiec z Korbielowem na terenie sąsiedniej Gminy Jeleśnia, prowadząca przez teren Świnnej ruch tranzytowy, której długość na terenie Gminy Świnna wynosi 4,3 km.

Gmina Świnna poświęca wiele uwagi kwestiom systematycznej przebudowy sieci dróg gminnych, prowadzących przez jej teren, celem dostosowania parametrów tych ciągów do współczesnych, aktualnych wymagań i oczekiwań ich użytkowników. W 2021 roku wydatkowano na ten cel kwotę: 2.140.093,45 PLN.

Na terenie gminy funkcjonuje obecnie ok. 130 szt. punktów oświetlenia ulicznego (ulożonych zarówno wzdłuż ciągów komunikacyjnych, jak również w ramach przestrzeni publicznych, charakteryzujących się frekwencją mieszkańców). Większość z nich stanowią źródła światła uznawane za nieefektywne i przestarzałe – sodowe, ok. 60 szt. to nowoczesne oprawy oświetleniowe typu LED. Gmina jest zainteresowana wymianą nieefektywnych opraw oświetleniowych i montażem nowych, optymalnie zasilanych energią ze źródeł odnawialnych (promieniowanie słoneczne). W minionym okresie tego typu przedsięwzięcia zrealizowano w sołectwach Świnna oraz Pewel Mała).

Transport publiczny jest na terenie gminy Świnna realizowany przez przewoźników publicznych, jak i prywatnych. Zdecydowana większość terenu gminy znajduje się w zasięgu linii przewoźnika publicznego, jakim jest MZK Żywiec Sp. z o.o. Autobusy tego przewoźnika kursują po terenie gminy w ramach linii:

- Nr 1 Świnna – Przyłęków – Pewel Ślemieńska – Żywiec os. Zgoda,
- Nr 2 Trzebina – Żywiec Pętla MZK,
- Nr 8 Rychwałdek – Pewel Ślemieńska – Żywiec Pętla MZK,
- Nr 13 Przyłęków – Żywiec Pętla MZK – Os. Kochanowskiego.

Na terenie gminy Świnna znajdują się 33 przystanki autobusowe, na których zatrzymują się pojazdy MZK Sp. z o.o. Prywatnymi przewoźnikami, świadczącymi usługi przewozu osób na zasadach komercyjnych, których pojazdy przejeżdżają przez teren gminy Świnna i zatrzymują się na tym obszarze są: „Chrustek Travel”, Przewóz Osób „Szarp”, F.P.H.U. „Drewol” oraz F.H.U. „team-bus”. Wymienione przedsiębiorstwa świadczą najczęściej usługi komercyjnego przewozu osób pomiędzy Żywcem, a Korbielowem (Gmina Jeleśnia), lub Żywcem a Koszarawą. Na terenie gminy Świnna znajduje się jeden przystanek kolejowy, obsługiwany przez POLREGIO Sp. z o.o., zlokalizowany w Pewli Małej.

Przystanek ten znajduje się w ramach linii kolejowej nr 97 (pomiędzy stacjami Żywiec Sporysz i Jeleśnia), relacji Katowice – Zakopane.

Inwestycje związane z istniejącymi na terenie Gminy Świnna sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi prowadzone były w latach 1997 – 2013. Na terenie gminy udało się wówczas wybudować 38,9 km sieci wodociągowej i 85,3 km sieci kanalizacji sanitarnej. Następnie w latach 2015 – 2017 zmodernizowano ok. 3 km istniejącej już wcześniej sieci wodociągowej. Obecnie (I kw. 2023 r.) łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy Świnna wynosi 47,58 km, a łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi: 84,6 km. Poziom zwodociągowania gminy Świnna sięga 25% (ok. 1,9 tys. użytkowników, ok. 500 szt. przyłączy wodociągowych), natomiast poziom skanalizowania przekracza 75% (ponad 6 tys. użytkowników). Sołectwami gminy, które są w największym stopniu zwodociągowane są Trzebinia (ok. 230 szt. przyłączy) oraz Świnna (ok. 180 szt. przyłączy). Największe deficyty w tym obszarze dotyczą sołectw Rychwałdek i Pewel Mała (łącznie ok. 60 szt. przyłączy). Z kolei sołectwami, które są w największym stopniu skanalizowane są: Pewel Małą (33 km sieci) oraz Świnna (28,4 km sieci). Administratorem istniejącej na terenie gminy Świnna sieci kanalizacji sanitarnej jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żywcu (spółka ta dzierżawi od Gminy wybudowaną sieć kanalizacyjną). Ścieki powstające na terenie gminy są odprowadzane do oczyszczalni MPWiK Sp. z o.o. w Żywcu (oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna z usuwaniem biogenów, o maksymalnym obciążeniu ładunkiem zanieczyszczeń na poziomie 210 tys. RLM i o maksymalnym przepływie rzędu 42 tys. m sześć / dobę). Sieć wodociągowa jest przez Gminę Świnna zarządzana samodzielnie, we własnym zakresie. Źródłem wody, przeznaczonej do spożycia na terenie gminy Świnna (zasilającej wodociąg) jest ujęcie Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Żywcu (ujęcie powierzchniowo – brzegowe, zlokalizowane przy jazie na rzece Koszarawie oraz ujęcie infiltracyjne na lewym brzegu Koszarawy, ok. 1 km w górę rzeki w stosunku do jazu). Łączna ilość wody, jaka jest na potrzeby gminy pobierana z obu ujęć (na cele gospodarki komunalnej, rolnictwa oraz cele usługowo – produkcyjne podmiotów gospodarczych) oscyluje w granicach 95 tys. m sześć. rocznie. Mieszkańcy gminy, którzy w ramach swoich gospodarstw domowych nie mają dostępu do wodociągu uzyskują wodę z ujęć indywidualnych (studnie), lub nieformalnych spółek wodociągowych. Łączna ilość ścieków gospodarczo – bytowych, odprowadzanych z terenu gminy Świnna do oczyszczalni w Żywcu oscyluje w granicach: 480 tys. m sześć / rok.

W całościowej zabudowie, ulokowanej na terenie gminy Świnna zdecydowanie przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (są to głównie budynki zrealizowane w 2-giej połowie XX w. oraz współcześnie). Oprócz niej na analizowanym obszarze znajdują się także elementy zabudowy rolniczej czy pojedyncze przypadki zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Łącznie, na terenie gminy Świnna znajduje się ok 2,6 tys. mieszkań, o łącznej powierzchni użytkowej przekraczającej 228 tys. m². Wskaźnik powierzchni mieszkalnej, przypadającej na jednego mieszkańca wynosi 28,3 m², a średni metraż przeciętnego mieszkania wynosi 87,3 m². Zasadniczo stan techniczny budynków mieszkalnych, znajdujących się na terenie Gminy Świnna ocenia się jako bardzo dobry. Mankamentem tych zasobów jest fakt, iż znaczny udział w ich łącznej liczbie przypada budynkom, których energetyczne zaopatrzenie uznaje się za archaiczne (degradujące środowisko naturalne) – budynki ogrzewane tradycyjnymi, przestarzałymi piecami na paliwo stałe.

Na terenie gminy Świnna nie ma jeszcze dostępu do sieci gazowniczej, lecz jest ona w budowie (na I kw. 2023 r. kolektor gazowy jest wybudowany wzdłuż jednej ulicy). Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze w aktualnym planie inwestycyjnym jest uwzględniona na lata 2021 – 2023 gazyfikacja gminy w zakresie sołectw: Świnna oraz Pewel Mała.

Własność Gminy Świnna stanowią następujące budynki, będące obiektami użyteczności publicznej: budynek Urzędu Gminy (Świnna ul. Wspólna 13), budynek Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Pewli Ślemieńskiej (Pewel Ślemieńska ul. Krakowska 169), budynek Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Pewli Małej (Pewel Mała ul. Jana Pawła II 15), Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Franciszkańskich Męczenników z Peru w Rychwałdku (Rychwałdek, ul. Szkolna 46) oraz Zespół Szkolno – Przedszkolny w Świnnej (Świnna, ul. Wspólna 58). Z wymienionych budynków, stanowiących lokalną infrastrukturę edukacyjną dwa podlegały w minionym okresie szeroko zakrojonym pracom z zakresu ich kompleksowej termomodernizacji.

Finanse Gminy

Gmina Świnna samodzielnie prowadzi swoją gospodarkę finansową, na podstawie własnego budżetu - planu dochodów i wydatków Gminy, przygotowywanego przez Wójta i uchwalanego przez Radę Gminy w formie uchwały budżetowej, na konkretny rok budżetowy.

Dochody budżetu Gminy Świnna wykazują wyraźną tendencję rosnącą (dochody budżetu gminy wykonane na 31.12.2021 r. wzrosły w porównaniu do tych z 2018 r. bez mała o 45 %). Udział dochodów własnych gminy (udział gminy w podatkach, stanowiących dochód budżetu państwa, podatki i opłaty lokalne oraz wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu) w dochodach ogółem oscyluje w granicach 30 %. Według wykonania budżetu Gminy za rok 2021 dochody własne wyniosły 14.948.835,15 PLN, co stanowi 28,21 % dochodów budżetu ogółem. Oznacza to, iż aktualnie dochody własne Gminy są drugim, co do wielkości (po subwencji ogólnej) źródłem, z którego Gmina finansuje nałożone na nią ustawowo zadania. Porównując uchwałę budżetową na rok 2021 z jej wykonaniem można zauważyć, że zarówno dochody bieżące, jak i majątkowe zostały wykonane powyżej założonego planu (odpowiednio: 102,30 % i 100,16 % planu). Wynika to z faktu, iż ogół przedsięwzięć, zrealizowanych przez Gminę w przeciągu 2021 r. objętych współfinansowaniem środkami ze źródeł zewnętrznych (np.: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), to projekty, których koszty podlegały refundacji w okresie analogicznym do ich ponoszenia.

Analogiczną tendencję wykazują wydatki, w tym wydatki majątkowe, które według wykonania za rok 2021 przekroczyły poziom 15 % wydatków Gminy ogółem (w latach poprzednich oscylowały w granicach niższych). W strukturze wydatków budżetowych, ponoszonych przez Gminę Świnna dominują wydatki związane z finansowaniem kosztów osobowych (28,78 %) oraz wydatki na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej (25,19 %). Co istotne wraz z upływem czasu wydatki budżetu Gminy wzrastają wolniej, w porównaniu do dochodów.

Co szczególnie istotne od szeregu lat budżet Gminy Świnna nie jest deficytowy, według wykonania wykazuje nadwyżkę.

Zestawienie kluczowych danych, obrazujących sytuację budżetu Gminy Świnna zaprezentowano poniżej.

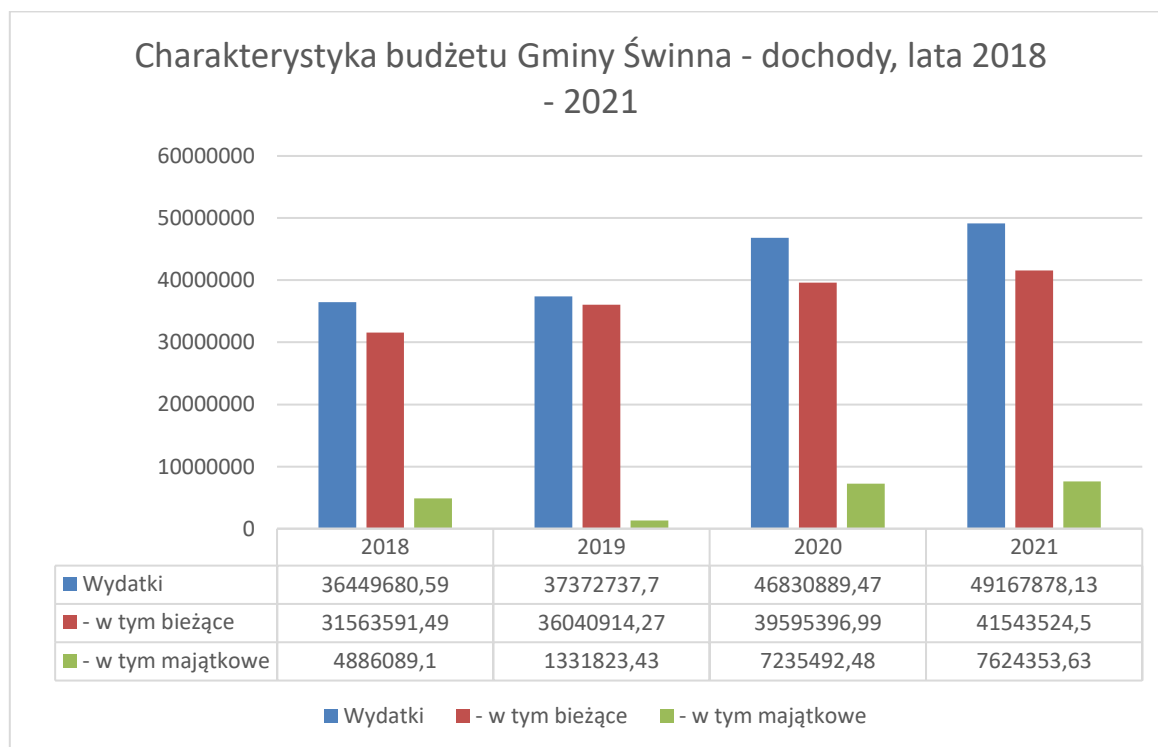
Tabela 9 Podstawowe dane charakteryzujące budżet Gminy Świnna
w latach 2018 - 2021

Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
Dochody budżetu	36 602 370,21	38 986 035,39	51 038 713,99	52 987 551,01
- w tym bieżące	34 764 595,71	38 604 757,73	42 360 659,39	45 364 136,38
- w tym majątkowe	1 837 774,50	381 277,66	8 678 054,60	7 623 414,63
Wydatki budżetu	36 449 680,59	37 372 737,70	46 830 889,47	49 167 878,13
- w tym bieżące	31 563 591,49	36 040 914,27	39 595 396,99	41 543 524,50
- w tym majątkowe	4 886 089,10	1 331 823,43	7 235 492,48	7 624 353,63
Nadwyżka	152 689,62	1 613 297,69	4 207 824,52	3 819 672,88

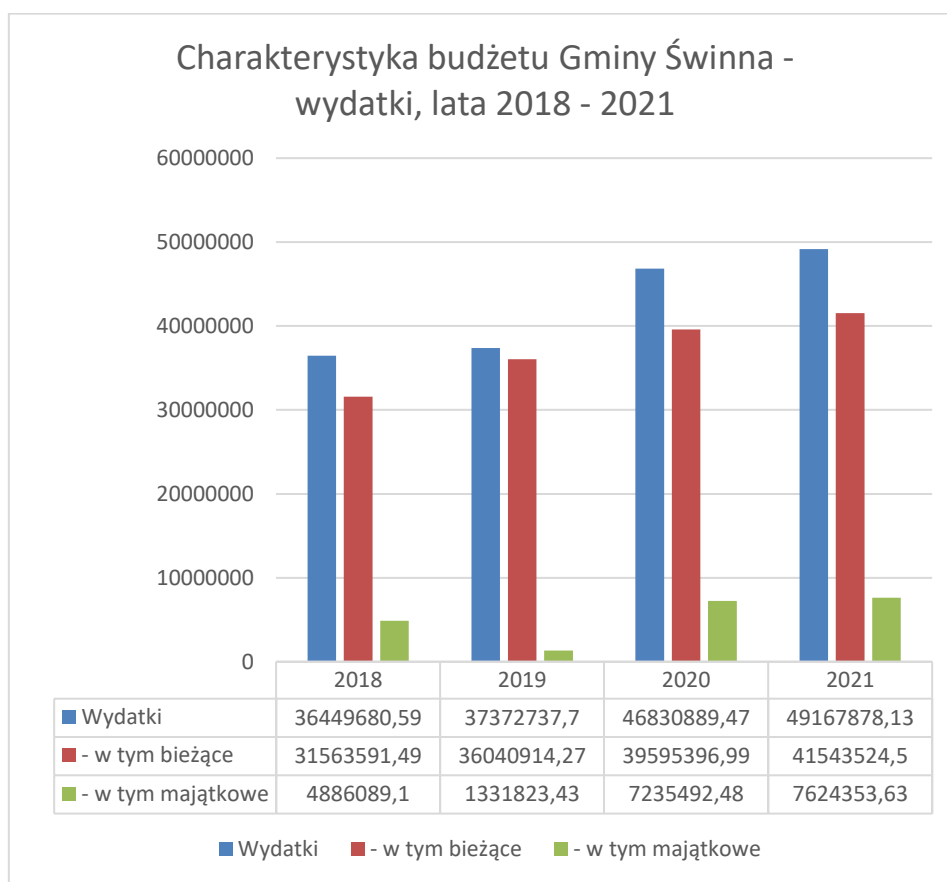
Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji Wójta Gminy Świnna (art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 27 czerwca 2009 r. o finansach publicznych)

Dane zaczerpnięte z powyższej tabeli zilustrowano zamieszczonymi poniżej wykresami:

Wykres 15 Struktura dochodów budżetu Gminy Świnna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji Wójta Gminy Świnna (art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 27 czerwca 2009 r. o finansach publicznych)

Wykres 16 Struktura wydatków budżetu Gminy Świnna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji Wójta Gminy Świnna (art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 27 czerwca 2009 r. o finansach publicznych)

Gmina nie jest zadłużona, tytułem kredytów, czy pożyczek, zaciągniętych w bankach. Budżet Gminy obciążają natomiast realizowane wpłaty, tyt. dopłat do: taryf dla zbiorowego odprowadzania ścieków do Związku ds. ekologii w Żywcu (kwota rzędu 0,5 mln PLN w skali roku) oraz do działalności Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu (kwota rzędu 200 tys. PLN w skali roku). Gmina Świnna przekazuje także dotację celową Miastu Żywiec, na zadania związane z utrzymaniem lokalnego transportu zbiorowego (kwota rzędu 900 tys. PLN w skali roku). Dotacje podmiotowe, przekazywane przez Gminę GOK w Świnnej oraz Gminnej Bibliotece Publicznej w Świnnej to kwota rzędu ok. 0,5 mln PLN w skali roku (łącznie). Gmina przekazuje także znaczne kwoty w formie dotacji podmiotowych następującym placówkom edukacyjnym, prowadzącym działalność na jej terenie: Niepublicznej Szkole Podstawowej Fundacji Królowej Jadwigi w Przyłękowie (kwota rzędu 1,5 mln PLN w skali roku), Szkole Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Rychwałdku (kwota rzędu 1,9 mln PLN w skali roku) Oddziałowi

Przedszkolnemu przy Niepublicznej Szkole Podstawowej Fundacji Królowej Jadwigi w Przyłękowie (kwota rzędu 250 tys. PLN w skali roku) oraz Przedszkolu Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Rychwałdku (kwota rzędu 850 tys. PLN w skali roku).

Gmina Świnna odprowadza także składkę do Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu, tyt. budowy sieci wodno – kanalizacyjnej w Rychwałdku w ramach realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – FAZA II A” – jest to kwota rzędu 4,5 mln PLN w skali roku.

Turystyka

W przeszłości (lata 70-te / 80-te XX w.) teren gminy Świnna był w większym, aniżeli ma to miejsce obecnie stopniu kojarzony z turystyką i rekreacją. Ze sporej liczby przedsiębiorstw / osób, zaangażowanych dawniej w świadczenie usług (noclegowych, gastronomicznych), w sektorze obsługi ruchu turystycznego do chwili obecnej utrzymało się zaledwie kilka pojedynczych przypadków. Należą do nich:

1. Hotel Żywiecki w Przyłękowie – bardzo atrakcyjny, nowoczesny i komfortowy obiekt, świadczący wysokiej jakości usługi noclegowe i gastronomiczne, a także usługi im towarzyszące (odnowa biologiczna, wypożyczalnia sprzętu sportowego – rowerów elektrycznych),
2. Ośrodek wczasowy / pensjonat Czahówka w Pewli Małej – atrakcyjny kompleks noclegowy, z całorocznymi domkami, oferujący szeroki zakres wysokiej jakości usług dla turystów,
3. Rancho Adama w Pewli Ślemieńskiej – atrakcyjny, obszerny ośrodek wypoczynkowy, oferujący znaczną liczbę miejsc noclegowych dla turystów w zróżnicowanym standardzie, zarówno w pensjonatach, jak i komfortowych domkach całorocznych,
4. Domki letniskowe „Bulinówka” w Pewli Małej.

Oprócz wymienionych lokalizacji na terenie gminy Świnna dostępne są jeszcze dwa gospodarstwa agroturystyczne (w Pewli Ślemieńskiej oraz Pewli Małej), a także pojedyncze kwatery w budynkach prywatnych.

O atrakcyjności turystycznej gminy Świnna przesądzają zarówno jej walory przyrodnicze i krajobrazowe (typowe dla Beskidu Żywieckiego), jak również wyznaczone, prowadzące przez jej obszar trasy turystyczne, wśród których najważniejsze to:

- Szlak turystyczny żółty (Świnna – Moczarki nad Przyłękowem),
- Szlak turystyczny niebieski (Żywiec – Trzebinia – Romanka),
- Przyrodnicza Trasa Rowerowa Pewel Mała – Węgierska Górka.

Do najistotniejszych, popularnych wśród turystów atrakcji, zlokalizowanych na terenie Gminy zalicza się:

1. Rezerwat przyrody Gawroniec – las liściasty i mieszany, położony na zboczach Gawrońca w Wolentarskiego Gronia – atrakcyjny z punktu widzenia zarówno flory jak i fauny teren,

2. Sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Przyłękowie – kościół z ołtarzem w stylu barokowym, wzniesiony na pamiątkę objawienia Matki Bożej,
3. Kaplica Upadku Chrystusa w Pewli Ślemieńskiej,
4. Kaplica Leśna Świnna – Kielbasów,
5. Kapliczki znajdujące się w Pewli Małej i Rychwałdku, a także inne dawne, drewniane zabudowania w tych lokalizacjach,
6. Ośrodek Sportów Zimowych na zboczu Jastrzębicy wraz ze znajdującym się na jego terenie wyciągiem narciarskim.

Funkcjonujące na terenie gminy Świnna obiekty sportowo – rekreacyjne to przede wszystkim:

1. Hala sportowa ulokowana przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Świnnej,
2. Hala sportowa ulokowana przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Pewli Ślemieńskiej,
3. Pełnowymiarowe boisko do gry przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Pewli Ślemieńskiej,
4. Pełnowymiarowe boisko do gry przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Pewli Trzebini,
5. Pełnowymiarowe boisko do gry w piłkę nożną w Świnnej,
6. Narciarskie trasy zjazdowe na stoku Jastrzębicy w Przyłękowie,
7. Boisko do koszykówki oraz kort tenisowy przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Pewli Małej.

Gospodarka odpadami

Gmina Świnna wybiera podmiot, obsługujący jej teren pod kątem wywozu i przekazania do zagospodarowania we właściwej instalacji odpadów, powstających na tym obszarze zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych (jeden podmiot odpowiedzialny zarówno za odbiór i transport, jak też przekazanie odpadów do zagospodarowania). Łączna liczba deklaracji dotyczących odpadów, złożonych w Urzędzie według stanu na dzień 31.12.2021 r. to 2002 szt. (deklaracjami jest objętych 7.018 mieszkańców gminy Świnna). Całościowo z terenu gminy Świnna w skali roku zbieranych jest 2.329 ton odpadów komunalnych. Bez mała 75 % odpadów stanowią w przypadku terenu gminy odpady zbierane

selektywnie (włączając w to odpady przekazywane przez mieszkańców do punktu selektywnej zbiórki odpadów w Żywcu), natomiast 25 % stanowią odpady komunalne zmieszane. Łączna ilość odpadów komunalnych, wytwarzanych w przeciągu roku na terenie gminy Świnna, w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi: 398.42 kg.

Zasoby kulturowe, infrastruktura kultury

Główną instytucją, prowadzącą na terenie gminy Świnna działalność w obszarze kultury jest Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Świnnej. GOK działa w oparciu o własny statut oraz roczny plan pracy. Wychodząc naprzeciw zainteresowaniom i oczekiwaniom lokalnej społeczności GOK Świnna prowadzi działalność nie tylko kulturalną, ale także organizuje różnego rodzaju imprezy sportowe i turystyczno – rekreacyjne. Bazą, którą GOK wykorzystuje do opisywanej działalności jest sala wielofunkcyjna w Świnnej oraz zaplecze administracyjne, ulokowane na poddaszu strażnicy OSP w Świnnej. Działalność kulturalna GOK obejmuje organizację i prowadzenie: zajęć stałych (m.in. tanecznych, nauki śpiewu, spotkań senioralnych, aerobiku dla kobiet, nauki języków obcych, czy wyjazdów edukacyjno – integracyjnych), imprez cyklicznych (m. in. Międzynarodowy Konkurs Plastyczny, Eko Rajd, konkurs na najładniejszą choinkę, Ferie z GOK Świnna, Akcja charytatywna, festyny, czy wyjazdy integracyjne) oraz działalności bieżącej (wystawy plenerowe, wystawy czasowe, współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi aktywnymi na terenie gminy Świnna, etc.). Zasoby ludzkie zaangażowane w funkcjonowanie GOK Świnna to 4 osoby (zatrudnienie w wymiarze 3,25 etatu).

Oprócz GOK Świnna aktywną organizacją, zaangażowaną w problematykę kultury na obszarze gminy, ze szczególnym uwzględnieniem czytelnictwa jest Gminna Biblioteka publiczna, utrzymująca oddziały w każdym sołectwie za wyjątkiem Przyłękowa i Rychwałdku. Gminna Biblioteka publiczna skupia znaczną liczbę – bez mała 1,5 tys. czytelników, a jej księgozbiór liczy ponad 44 tys. pozycji. Liczba odwiedzin w Gminnej Bibliotece Publicznej przekracza 18 tys. w ciągu roku, a liczba wypożyczeń sięga 22 tys. woluminów. Oprócz promocji czytelnictwa i udostępniania księgozbioru Gminna Biblioteka Publiczna w Świnnej angażuje się również w organizowanie lekcji bibliotecznych oraz projektów i wydarzeń, takich jak np.: prowadzenie zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym („Kolorowy świat książek”, „Święto Misia”), włączanie się w duże akcje ogólnopolskie (np. „Mała książka – wielki człowiek”, „Przepisujemy Hobbita”), czy organizacja różnego rodzaju

wydarzeń tematycznych (np. spotkanie z okazji Dnia Kobiet). W przeciągu roku do biblioteki kupuje się ok 1,8 tys. nowych książek, pozyskując na ten cel częściowo z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa). W Gminnej Bibliotece Publicznej zatrudnione są 4 osoby (2,5 etatu).

Oprócz wymienionych organizacji kulturę na terenie gminy Świnna promują także:

- Koła gospodyń wiejskich, aktywne w każdym sołectwie,
- Gminny Zespół Regionalny „Hajduki”,
- Regionalny Zespół „Przyłękowiany”,
- Orkiestry Dęte z Pewli Ślemieńskiej, Rychwałdu oraz Trzebini.

Przy urzędzie Gminy Świnna działa prowadzony przez Gminny Ośrodek Kultury Punkt Informacji Turystycznej. Oprócz tego w Świnnej funkcjonuje także Beskidzkie Centrum Nauki NAUKOTECHNIKA, kierujące swoją ofertę edukacyjną do dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym z regionu. Centrum prowadzi interaktywną wystawę naukową w postaci różnorodnych stanowisk, umożliwiających uczestnictwo w ciekawych doświadczeniach fizycznych (nauka poprzez zabawę).

Wśród pozostałych organizacji, zaangażowanych na terenie Gminy Świnna w krzewienie i upowszechnianie kultury (najczęściej fizycznej), a także sportu, aktywności fizycznej i turystyki wymienić należy:

- Ludowy Klub Sportowy „Pewel Ślemieńska” w Pewli Ślemieńskiej,
- Ludowy Klub Sportowy „Grapa” Trzebinia w Trzebini,
- Ludowy Klub Sportowy „Pewel Mała” w Pewli Małej,
- Towarzystwo Aktywności Społecznej „Zwyczajni” w Świnnej,
- Stowarzyszenie „Trzebinka” w Trzebini.

Istotną rolę w promocji kultury na terenie gminy Świnna odgrywają także Ochotnicze Straże Pożarne (łącznie 6 jednostek, z których dwie są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego, są to OSP Świnna i OSP Pewel Mała). Jednostki OSP z terenu gminy Świnna interweniują także w okolicznościach występowania różnego rodzaju zagrożeń, sześć jednostek OSP interweniuje średnio 90 razy w przeciągu roku: ponad 20-to krotnie w sytuacjach występowania pożarów, bez mała 70-cio krotnie w sytuacja występowania tzw. „zagrożeń miejscowych” (margines interwencji stanowią wyjazdy na podstawie alarmów fałszywych). Gmina poświęca wiele uwagi wspieraniu tych jednostek w systematycznych zakupach nowoczesnego sprzętu i wyposażenia – tylko w 2021 r. jednostki OSP z Trzebini oraz Pewli Małej zakupiły nowe, nowoczesne pojazdy ratowniczo gaśnicze, na co z budżetu Gminy wydatkowano kwotę 384 tys. PLN (pozostałe koszty

sfinansowano środkami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej oraz środków własnych jednostek dokonujących tych zakupów. Dodatkowo Gmina każdego roku angażuje znaczne środki w realizację zadań, polegających np. na zakupie nowego wyposażenia pomieszczeń strażnic OSP z myślą o realizacji zadań bojowych, zakup nowoczesnego sprzętu pożarniczego (np. kamera termowizyjna, sprzęt telekomunikacyjny), czy remonty nieruchomości, użytkowanych przez jednostki OSP z terenu gminy.

Analiza SWOT

SWOT to popularna metoda do porządkowania i analizy informacji. Nazwa jest akronimem od angielskich słów określających cztery elementy składowe analizy (Strengths – silne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, okazje i Threats – zagrożenia).

W zarządzaniu analiza SWOT jest stosowana m.in. do analizy wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia organizacji, a także analizy projektu czy rozwiązania biznesowego. Jest ona stosowana jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Pozwala wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i zagrożeń. Poniżej zaprezentowano zestawienie, będące podsumowaniem tego typu analizy, przeprowadzonej dla gminy Świnna:

Silne i słabe strony

SILNE STRONY:	SŁABE STRONY:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory przyrodnicze i krajobrazowe, 2. Bliskie sąsiedztwo ze znanymi i dość popularnymi w regionie destynacjami turystycznymi, ulokowanymi na terenie Gminy Jeleśnia, 3. Korzystna dostępność komunikacyjna, zarówno siecią dróg publicznych, jak i środkami transportu publicznego (przystanek PKP, w ramach czynnej linii kolejowej, ulokowany w jednym z sołectw, cały obszar gminy objęty zasięgiem linii MKK w Żywcu), 4. Postępujący proces rozbudowy sieci infrastruktury wodociągowej oraz 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niekorzystne trendy demograficzne: <ol style="list-style-type: none"> a) Ujemny przyrost naturalny, b) Ujemne saldo migracji, c) Znaczny udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem, 1. Zła jakość powietrza, przede wszystkim w sezonie grzewczym, 2. Susza hydrologiczna, 3. Niedostatki w obszarze infrastruktury obsługi ruchu turystycznego, infrastruktury okołoturystycznej oraz infrastruktury aktywnych form turystyki, przede wszystkim z punktu widzenia

<p>kanalizacyjnej,</p> <p>5. Intensywna działalność w zakresie poprawy stanu technicznego sieci dróg lokalnych,</p> <p>6. Wdrożony i dobrze funkcjonujący system gospodarowania odpadami,</p> <p>7. Dostępność działek pod zabudowę mieszkaniową / rekreacyjną,</p> <p>8. Zorganizowane i dostępne w każdym sołectwie szkolnictwo na poziomie podstawowym,</p> <p>9. Działający na terenie gminy ośrodek „NAUKOTECHNIKA”</p> <p>10. Dostępność opieki przedszkolnej na terenie gminy,</p> <p>11. Dostępność sieci internetowej na terenie całej gminy,</p> <p>12. Prężnie oraz intensywnie działający gminny ośrodek kultury,</p> <p>13. Dostępność na obszarze gminy terenów kwalifikujących się do wykorzystania pod kątem inwestycji związanych z turystyką i rekreacją (sporty zimowe),</p> <p>14. Dostępność usług publicznych, świadczonych przez Urząd Gminy w formie elektronicznej,</p> <p>15. Dobrze zorganizowane, sprawne i wyposażone jednostki OSP</p>	<p>aktualnych oczekiwań turystów,</p> <p>4. Niedostateczna liczba przedsiębiorstw, zapewniających mieszkańcom możliwości w obszarze zatrudnienia,</p> <p>5. Niedostateczna dostępność ciągów pieszych, przede wszystkim wzdłuż ruchliwych ciągów komunikacyjnych,</p> <p>6. Brak żłobka,</p> <p>7. Brak ośrodka opieki nad osobami niesamodzielnymi / zależnymi,</p> <p>8. Niewspółmierna względem potrzeb liczba mieszkań komunalnych, dostępnych na terenie gminy,</p> <p>9. Znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób pozostających bez pracy ogółem,</p> <p>10. Niedostatki w obszarze infrastruktury sportowej, także tej ulokowanej przy placówkach edukacyjnych,</p> <p>11. Niedostatki w obszarze infrastruktury kultury, np. brak amfiteatru,</p> <p>12. Niedostateczny stopień skomunikowania pomiędzy poszczególnymi sołectwami gminy,</p> <p>13. Niedokończony proces zwodociągowania oraz skanalizowania terenu gminy.</p>
--	---

Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczna grupa mieszkańców regionu zainteresowanych realizacją indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego na pozamiejskich, jednocześnie nieodległych od miast terenach (takich jak gmina Świnna), 2. Utrwalająca się wśród wydolnych finansowo mieszkańców regionu moda na drugi, letni dom poza miastem, blisko natury, 3. Rosnąca popularność uprawiania sportu / rekreacji z wykorzystaniem rowerów, 4. Rosnąca popularność całej Żywiecczyny, jako destynacji kojarzonej w coraz szerszej skali z wypoczynkiem i rekreacją, 5. Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania różnego rodzaju przedsięwzięć inwestycyjnych, przede wszystkim przedsięwzięć właściwych dla samorządu, 6. Ścieżka rowerowa 615 przebiegająca przez teren gminy, 7. Członkostwo gminy w Stowarzyszeniu Aglomeracji Beskidzkiej, 8. Tama / jaz na Koszarawie (kąpielisko), 9. Rezerwat przyrody Gawroniec 10. Rozwój i modernizacja infrastruktury kolejowej, zapewniającej szybki i łatwy dojazd na teren gminy Świnna 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Depopulacja terenu gminy, jako konsekwencja zarówno negatywnych trendów demograficznych, jak też rosnącej popularyzacji miast, jako docelowego miejsca prowadzenia gospodarstwa domowego (przede wszystkim z punktu widzenia ludzi młodych), 2. Niekorzystne zmiany klimatyczne, zagrożenie występowania gwałtownych, trudnych w przewidywaniu gwałtownych zjawisk atmosferycznych, 3. Aktualne zagrożenie powodziowe, ze strony przepływających przez teren gminy rzek, które wymagają szeroko zakrojonych inwestycji, przywracających im odpowiedni, właściwy dla nich stan, 4. Kryzys gospodarczy, w tym spadająca dostępność kredytów, wykorzystywanych przez osoby realizujące indywidualne inicjatywy w zakresie budownictwa mieszkaniowego, 5. Rosnące ceny mediów grzewczych, skłaniające do wykorzystywania do celów grzewczych nieekologicznych surowców energetycznych, 6. Postępujący wraz z upływem czasu proces starzenia się społeczeństwa, zwiększająca się wraz z upływem czasu

<p>11. Rozwój przedsiębiorstw, dysponujących atrakcyjną infrastrukturą obsługi ruchu turystycznego, znajdującą się na terenie gminy.</p>	<p>liczba osób wymagających stałej opieki,</p> <p>7. Intensywny rozwój w skali regionu innych, aniżeli Świnna ośrodków, przyciągających efektywnie na swój teren ruch turystyczny,</p> <p>8. Zwiększające się obciążenie administracji samorządowej, wynikające z narzuconych przez państwo obowiązków,</p> <p>9. Wzrastające oczekiwania zarówno mieszkańców, jak i osób potencjalnie zainteresowanych przeprowadzką na teren gminy w zakresie jakości / dostępności różnego rodzaju infrastruktury,</p> <p>10. Duża ilość przepisów / formalno – prawnych ograniczeń, komplikujących kwestie związane z realizacją potencjalnych inwestycji na terenie gminy.</p>
--	---

Misja i Wizja Gminy

Misją Gminy Świnna jest maksymalnie efektywne wykorzystanie jej walorów i atutów do utworzenia na jej obszarze warunków pod wieloma względami sprzyjających osiedlaniu się, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz szeroko pojętej satysfakcji wszystkich mieszkańców.

Realizacja kluczowych założeń niniejszej Strategii czyni z Gminy Świnna miejsce, które jest wysoko oceniane przez obecnych, dotychczasowych mieszkańców, jako ich Małą Ojczyznę, lokalizację, w której żyją na co dzień i prowadzą swoje gospodarstwa domowe. Dodatkowo, w rezultacie zrealizowania wskazanych założeń Gminą Świnna interesuje się liczna grupa mieszkańców regionu – osób, które są zainteresowane realizacją indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego oraz wyborem tej lokalizacji, jako swojego nowego, co istotne docelowego miejsca zamieszkiwania.

Gmina Świnna u schyłku trzeciej dekady XXI w. jest lokalizacją łatwo i dogodnie dostępną z zewnątrz – zarówno transportem indywidualnym (samochodami osobowymi), poprzez wysokiej jakości sieć dróg publicznych, jak i transportem publicznym (np. koleją). Jest zapewniony wysoki poziom bezpieczeństwa poruszania się po kluczowych elementach układu drogowego gminy – zarówno po drodze wojewódzkiej 945, jak i po przebiegających przez teren gminy drogach powiatowych. Zostało to osiągnięte dzięki współpracy samorządu Świnnej z samorządem szczebla powiatowego i wojewódzkiego, a także zarządcami wymienionych ciągów komunikacyjnych. Dzięki temu efektywnie odseparowany jest ruch pieszy od ruchu kołowego (dostępne są szerokie, wygodne ciągi komunikacyjne, wzdłuż kluczowych odcinków dróg), przejścia dla pieszych są dobrze oznakowane i oświetlone, w kluczowych lokalizacjach w obrębie wskazanych ciągów są zainstalowane urządzenia zwiększające bezpieczeństwo ruchu drogowego. Poszczególne lokalizacje na terenie gminy są łatwo i dogodnie dostępne wysokiej jakości drogami lokalnymi / dojazdowymi (gminnymi). Drogi te są ciągami o nawierzchni mineralno – bitumicznej, dobrze odwodnionymi, charakteryzującymi się adekwatnymi do intensywności prowadzonego nimi ruchu parametrami (przede wszystkim szerokością, czy przekrojem poprzecznym). Drogi te, wraz z ciągami komunikacyjnymi wyższej kategorii tworzą spójny, dobrze ze sobą zintegrowany, przyjazny dla użytkowników układ komunikacyjny. Zarówno ciągi drogowe, jak i przestrzeń publiczna na terenie gminy Świnna są dobrze oświetlone – w sposób

zapewniający bezpieczeństwo ruchu drogowego, bezpieczeństwo poruszania się i przebywania na terenie gminy, lecz nie przekładający się na uciążliwość dla mieszkańców, czy niepożądany efekt „light pollution”. Do oświetlenia terenu gminy wykorzystano nowoczesne, wysokiej jakości, energooszczędne oprawy typu LED, w maksymalnie dużej liczbie przypadków zasilane energią ze źródeł odnawialnych. Na całym terenie gminy – w lokalizacjach charakteryzujących się dużą frekwencją mieszkańców czy osób przyjezdnych, przy obiektach użyteczności publicznej, czy przy atrakcjach turystycznych są zapewnione dogodne dla użytkowników możliwości parkowania pojazdów. Zapewnione miejsca parkingowe sprzyjają wykorzystywaniu przez mieszkańców środków transportu publicznego, w celach związanych z przemieszczaniem się – np. do Żywca. Gmina utrzymuje dużą liczbę przystanków autobusowych, na których zatrzymują się w celu zabierania pasażerów zarówno współpracujący z Gminą przewoźnicy publiczni, jak i przewoźnicy prywatni, świadczący swoje usługi na zasadach komercyjnych. Samorząd jest zaangażowany w efektywną współpracę z przewoźnikami publicznymi, obejmującymi swoimi usługami maksymalnie duży teren w skali Gminy (w tym partycypację w kosztach tego typu działalności). Przystanki są wyposażone w komfortowe wiaty pasażerskie, elementy interaktywnego systemu dynamicznej informacji pasażerskiej, pasażerowie mają zapewnioną możliwość kupowania biletów na przejazd komunikacją on-line. Dzięki temu zarówno Żywiec, jak też znaczna część powiatu żywieckiego jest dla mieszkańców gminy Świnna dostępna bez konieczności eksploatacji indywidualnych środków transportu (pojazdów samochodowych). W wybranych lokalizacjach na terenie Gminy (głównie przy budynkach użyteczności publicznej) dostępne są ładowarki dla pojazdów elektrycznych. Różne lokalizacje na terenie gminy są ze sobą łączone tzw. szlakiem pieszo rowerowym – uniwersalnym ciągiem komunikacyjnym, zasadniczo przeznaczonym do prowadzenia ruchu pieszego i rowerowego, jednocześnie, w szczególnych sytuacjach (np. awaryjnych, związanych z dojazdem różnego rodzaju służb czy straży) możliwym także do wykorzystywania przez pojazdy. Gmina jest także dobrze skomunikowana siecią ścieżek rowerowych, cieszących się zainteresowaniem zarówno ze strony mieszkańców, jak i turystów (ścieżki te powstają w ramach współpracy samorządu Świnnej z samorządami gmin ościennych – np. Żywca czy Jeleśni, a także dzięki indywidualnym staraniom Gminy). Budowane na terenie Gminy Ścieżki rowerowe zapewniają możliwość atrakcyjnego dla użytkowników przejazdu, poza siecią dróg publicznych np. pomiędzy Żywcem, a Korbielowem, czy na terenie samej Świnnej, pomiędzy poszczególnymi atrakcjami turystycznymi, ulokowanymi na jej obszarze.

Niezwykle ważnym elementem realizacji niniejszej strategii jest infrastruktura ochrony środowiska, zapewniająca jednocześnie korzystne warunki zamieszkiwania oraz realizacji indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego. Zgodnie z przyjętymi założeniami możliwe było podwyższenie stopnia, w jakim gmina Świnna jest skanalizowana oraz zwodociągowana (w porównaniu do sytuacji wyjściowej). Bez mała ogół ścieków gospodarczo – bytowych, powstających na terenie Świnnej jest ujmowany w szczelny, całkowicie bezpieczny dla środowiska system i podlega odprowadzeniu do właściwej oczyszczalni (w Żywcu). Udało się zlikwidować większość istniejących, utrzymywanych w przeszłości przez mieszkańców zbiorników bezodpływowych (przede wszystkim tych nieszczelnych, zrealizowanych w archaicznych technologiach), a także wyeliminować ogół przypadków, w których ścieki są nielegalnie odprowadzane do wód powierzchniowych czy gruntowych. W tych przypadkach, w których z obiektywnych względów pojedynczych nieruchomości nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej zainstalowano nowoczesne, efektywne, przyjazne środowisku przydomowe oczyszczalnie ścieków ze szczelnymi zbiornikami bezodpływowymi. Rezultatem tych działań są: satysfakcja i komfort mieszkańców, niższe koszty gospodarki wodno – ściekowej ponoszone przez mieszkańców, likwidacja dotychczasowych uciążliwości, związanych z utrzymywaniem archaicznego systemu gospodarki wodno – ściekowej oraz, co w przypadku gminy tak bardzo istotne efektywna ochrona walorów jej środowiska naturalnego, przede wszystkim wód. Podobnie jak miało to miejsce w przypadku sieci kanalizacji sanitarnej, tak również udało się zwiększyć stopień, w jakim gmina Świnna jest zwodociągowana. Do przeważającej liczby gospodarstw domowych dostarczana jest wysokiej jakości, zdatna do spożywania woda, pochodząca z monitorowanych, bezpiecznych ujęć na Koszarawie. Dzięki temu możliwa była likwidacja znacznej liczby indywidualnych studni i ujęć, których eksploatacja nie tylko oznaczała nieracjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych, lecz również powodowała szereg zagrożeń dla mieszkańców.

Teren gminy Świnna podlega sukcesywnej gazyfikacji. Jest to proces realizowany przez niezależne od Gminy spółki i organizacje, jednakże w ramach pełnej współpracy z samorządem. Dzięki niemu możliwe jest odchodzenie od archaicznych, degradujących środowisko naturalne sposobów energetycznego zaopatrywania gospodarstw domowych, czy przedsiębiorstw (eksploatacja przestarzałych pieców na paliwo stałe), na rzecz podłączania poszczególnych budynków do sieci gazowej i spalania tego bezpiecznego dla środowiska paliwa. Rezultatem tych działań jest mniejsza ilość obecnych w atmosferze szkodliwych

związków, będących pochodnymi spalania paliw stałych (przede wszystkim pyłów, tlenku siarki, tlenku azotu), czy mniejsza ilość uciążliwości odorowych.

Co szczególnie istotne zdecydowana większość nieruchomości, będących na terenie Świnnej, zgodnie z obowiązującym na jej obszarze miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego działkami budowlanymi znajduje się w zasięgu kolektorów sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz gazowej, a także jest komfortowo dostępna siecią bezpiecznych dróg lokalnych. Przekłada się to na autentyczne zainteresowanie tym obszarem jako miejscem realizacji indywidualnych inicjatyw, z zakresu budownictwa mieszkaniowego, ze strony osób np. planujących wyprowadzkę z miast i rozważających atrakcyjny teren podmiejski, jako nowe, docelowe miejsce zamieszkiwania. Rezultatem tego jest rosnąca liczba mieszkańców, przy zwiększającej się atrakcyjności szeroko pojętego zagospodarowania terenu gminy Świnna.

Samorząd Świnnej, realizując niniejszą strategię poświęcał uwagę także kwestiom termomodernizacji budynków, istniejących na jej terenie – zarówno stanowiących własność Gminy, jak i tych, stanowiących własność jej mieszkańców. Udało się dokończyć proces termomodernizacji zasobów nieruchomości, będących budynkami użyteczności publicznej (wykonać nowe warstwy izolacji termicznej, wymienić elementy stolarki, instalacje oraz źródła ciepła). Dodatkowo Gminie udało się podjąć realizacji projektów, w ramach których jej mieszkańcom dofinansowano przedsięwzięcia z zakresu modernizacji ich własnych budynków (przede wszystkim wymianę źródeł ciepła na ekologiczne i nowoczesne rozwiązania).

Realizacja niniejszej strategii uwagę poświęca także kwestiom infrastruktury edukacyjnej oraz edukacji na poziomie podstawowym. Gmina dysponuje czterema placówkami szkolnymi, które zapewniają korzystne warunki do nauki i sprawowania opieki nad dziećmi wszystkich mieszkańców (nie ma konieczności dowożenia dzieci na zajęcia do Żywca, ani do innych gmin ościennych, nauka odbywa się w korzystnym systemie zmianowym, dostosowanym do pory roku i potrzeb uczniów). Szkoły zapewniają dostęp do licznych, dobrze wyposażonych pracowni, sal lekcyjnych, pomieszczeń świetlicowych, stołówek szkolnych, sal gimnastycznych i sportowych, boisk, bieżni, terenów rekreacji dla uczniów. Placówki szkolne nie są jedynie miejscem realizacji podstawowego, ministerialnego programu edukacyjnego, lecz także ośrodkiem, w którym uczniowie rozwijają swoje zainteresowania, uczestniczą w różnego rodzaju zajęciach dodatkowych (o tematyce zgodnej z ich oczekiwaniami), przebywają w czasie pozalekcyjnym. Uczniowie szkół z terenu gminy

osiągają sukcesy w różnego rodzaju konkursach, zawodach i olimpiadach. Łatwo adaptują się w wybieranych po zakończonej edukacji podstawowej szkołach średnich na terenie regionu.

Gmina Świnna wiele uwagi poświęca, czyniąc to od lat, kwestiom swojej spuścizny kulturowej. Szczególnie aktywny w tym obszarze jest GOK Świnna, Gminna Biblioteka Publiczna oraz współpracujące z nimi organizacje pozarządowe, kluby sportowe i zespoły regionalne. Dzięki ich działalności lokalne dziedzictwo kulturowe jest znane, mieszkańcy się z im chętnie identyfikują i angażują w jego popularyzację i kultywowanie. GOK Świnna dysponuje atrakcyjnym, adekwatnym do zadań tej organizacji zapleczem i wyposażeniem. Gminny kalendarz imprez i wydarzeń o charakterze kulturalnym / sportowym / artystycznym jest ciekawy i atrakcyjny dla odbiorców. Kultura jest silnym, atrakcyjnym spoiwem lokalnej społeczności, odgrywa ważną rolę w procesie integracji mieszkańców gminy.

Ważną rolę w zapewnieniu gminie szeroko pojętego bezpieczeństwa odgrywają lokalne ochotnicze straże pożarne – sześć jednostek, z których część jest włączona w Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy. Wszystkie dysponują nowoczesnymi pojazdami, nowoczesnym sprzętem i wyposażeniem, dedykowanym do różnego rodzaju akcji, nie tylko do gaszenia pożarów (także do interwencji na okoliczność występowania np. powodzi, różnego rodzaju wypadków i katastrof w ruchu drogowym, akcji poszukiwawczych czy innych lokalnych zagrożeń). Ochotnicze straże pożarne z terenu gminy Świnna dysponują także strażnikami, w których ulokowane są: sekcje bojowe, części do działalności społeczno – kulturalnej oraz pomieszczenia do czasowego kwaterowania osób wymagających wsparcia (np. poszkodowanych w rezultacie występowania różnego rodzaju klęsk lub katastrof).

Dostępne na terenie gminy atrakcje turystyczne są dobrze oznakowane, wyposażone w elementy umożliwiające odpowiednią organizację ruchu turystycznego (parkingi, miejsca odpoczynku turystów, punkty widokowe, punkty biwakowe, etc.). Są one także intensywnie promowane jako atrakcyjny element wycieczek po Żywiecczyźnie, wart poświęcenia mu uwagi i spędzenia wolnego czasu na terenie gminy.

Urząd Gminy Świnna realizuje stojące przed Gminą zadania, świadcząc mieszkańcom i przedsiębiorcom prowadzącym działalność na obszarze gminy usługi publiczne. W znacznej części usługi te dostępne są w formie elektronicznej. Ich jakość odpowiada wysokim, oczekiwanym przez odbiorców standardom. Urzędnicy mają znaczne możliwości zdalnego wykonywania swoich obowiązków, przede wszystkim w sytuacjach występowania różnego rodzaju zagrożeń czy sytuacji szczególnych. Gmina dysponuje zasobami, środkami oraz infrastrukturą, które umożliwiają jej sprawne działanie w sytuacjach kryzysowych.

Ważnym aspektem jest także rozwój usług społecznych, dostosowany do aktualnych trendów demograficznych – Gmina podejmuje działania m.in. zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, świadczy usługi opiekuńcze, w tym w miejscu zamieszkania, udziela schronienia osobom tego pozbawionym, tworzy warunki do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Ponadto Gmina organizuje inicjatywy z zakresu przygotowania zawodowego i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców, współpracuje z urzędem powiatowym w zakresie aktywnej polityki lokalnej rynku pracy.

Gmina zapewnia warunki co do wszelkich form samoorganizacji mieszkańców i ich wspólnego działania na rzecz dobra wspólnego, np. inicjatywy w zakresie spotkań, warsztatów, szkoleń, festynów, zabaw dla dzieci, zawodów itd. Ma to na celu wzmocnienie potencjału społecznego, umożliwiającego partycypację i uczestnictwo w życiu społecznym.

Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategiczne

Poniżej zamieszczono wykaz kluczowych celów strategicznych Gminy Świnna, determinujących jej działania:

Cel strategiczny nr I: Zapewnienie na terenie gminy maksymalnie korzystnych, satysfakcjonujących zarówno obecnych, jak i potencjalnych mieszkańców warunków zamieszkiwania, w pełni odpowiadających współczesnym standardom i oczekiwaniom

Cel strategiczny nr II: Ochrona środowiska naturalnego gminy, z zapewnieniem jej obszarowi wysokiego poziomu bezpieczeństwa

Cel strategiczny nr III: Rozwój turystyki i zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy,

Cel strategiczny nr IV: Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców.

Cele operacyjne

Każdemu z wymienionych wyżej celów strategicznych przyporządkowano właściwe dla niego cele operacyjne. Ich wykaz zamieszczono poniżej:

- I. W zakresie celu strategicznego nr I: „Zapewnienie na terenie gminy maksymalnie korzystnych, satysfakcjonujących zarówno dla obecnych, jak

i potencjalnych mieszkańców warunków zamieszkiwania, w pełni odpowiadających współczesnym standardom i oczekiwaniom”:

1. Zapewnienie optymalnej, odpowiadającej aktualnym i perspektywicznym potrzebom dostępności komunikacyjnej terenu gminy,
2. Zapewnienie maksymalnego poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym,
3. Zapewnienie możliwości świadczenia usług publicznych przez Urząd Gminy Świnna i gminne jednostki organizacyjne na wysokim poziomie,
4. Infrastruktura oświaty zapewniająca edukację w szerokim zakresie oraz na wysokim poziomie, zapewniającym dobre przygotowanie do dalszego rozwoju,
5. Wysokiej jakości infrastruktura, sprzyjająca codziennej aktywności fizycznej.

II. W zakresie celu strategicznego nr II: „Ochrona środowiska naturalnego gminy, z zapewnieniem jej obszarowi wysokiego poziomu bezpieczeństwa”:

1. Efektywne zapobieganie ryzyku związanemu z występowaniem na terenie gminy groźnych w skutkach klęsk żywiołowych,
2. Dokończenie realizowanego procesu zwodociągowania i skanalizowania terenu gminy,
3. Wzmocnienie różnorodności biologicznej oraz ograniczenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego na terenie gminy,
4. Zwiększenie efektywności energetycznej gminnych budynków użyteczności publicznej,
5. Promocja odnawialnych źródeł energii wraz z ograniczeniem skali wykorzystania archaicznych palenisk w gospodarstwach domowych na terenie gminy, negatywnie oddziałujących na środowisko naturalne,
6. Efektywne, komfortowe dla mieszkańców gospodarowanie odpadami komunalnymi,
7. Wsparcie procesu gazyfikacji terenu gminy,
8. Utrzymanie wysokiego poziomu sprawności i gotowości bojowej jednostek OSP z terenu gminy,

9. Zapewnienie Gminie Świnna możliwości efektywnego i adekwatnego reagowania w sytuacjach kryzysowych / wyjątkowych.

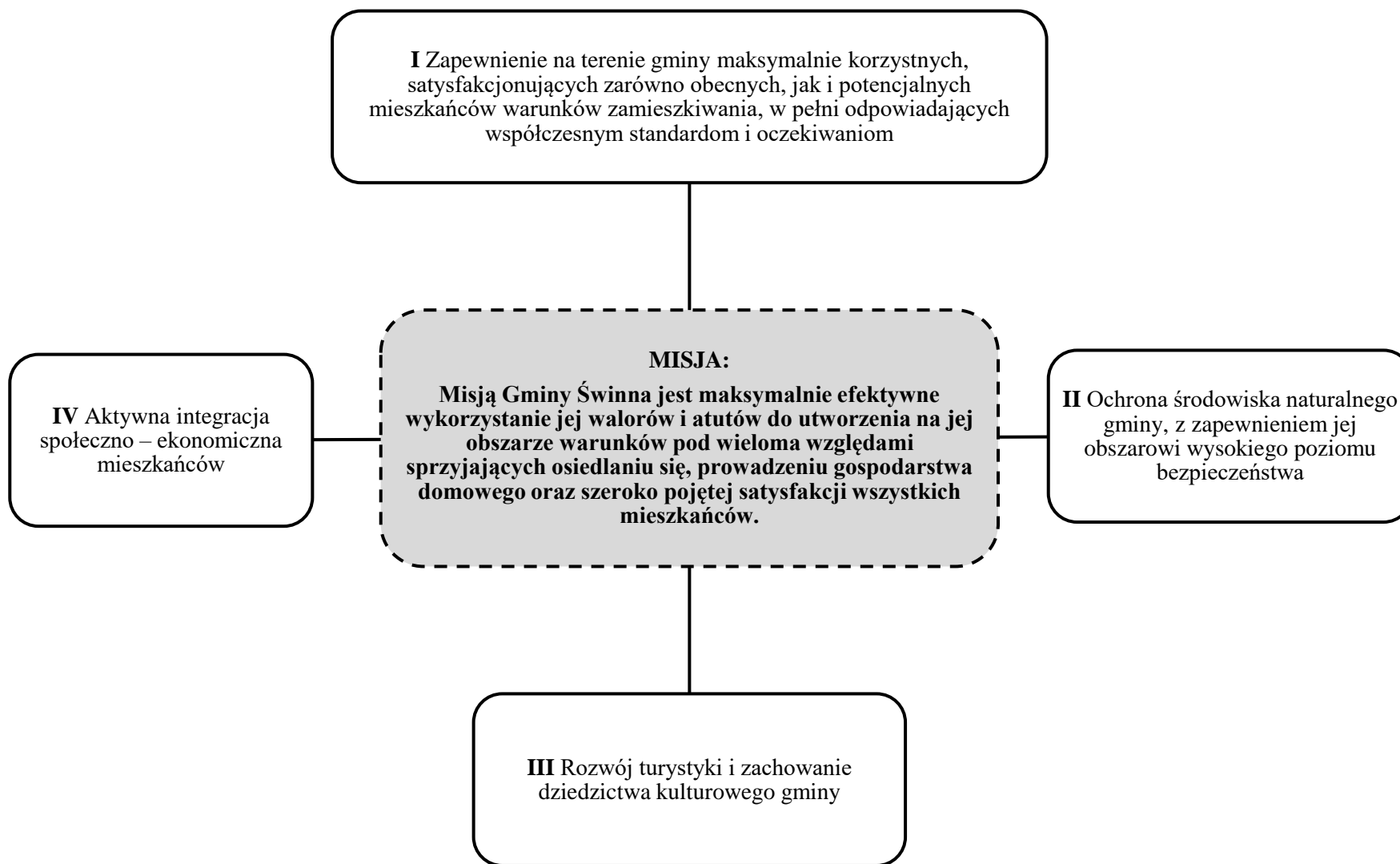
III. W zakresie celu strategicznego nr III: „Rozwój turystyki i zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy”:

1. Efektywna promocja wybranych produktów turystycznych, zlokalizowanych na terenie gminy (m.in. ścieżki rowerowej 615, narciarskich tras zjazdowych, progów rzecznych, ścieżki dydaktycznej do sanktuarium, rezerwatu przyrody, etc.),
2. Budowa nowych / rozbudowa i poprawa jakości istniejących obiektów infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej w obrębie istniejących na terenie gminy miejsc atrakcyjnych pod kątem turystycznym,
3. Nawiązanie współpracy z instytucjami / organizacjami, będącymi dysponentami terenów i infrastruktury znajdujących się na terenie gminy, a mającej wpływ na jej turystyczny rozwój (Lasy Państwowe, Wody Polskie),
4. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości infrastruktury kultury na terenie gminy.

IV. W zakresie celu strategicznego nr IV: „Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców”:

1. Ochrona, kultywowanie i upowszechnianie niematerialnych elementów lokalnej spuścizny kulturowej gminy,
2. Wysoka jakość edukacji dzieci i młodzieży z terenu gminy,
3. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, w tym ich rodzin i osób sprawujących nad nimi opiekę,
5. Wsparcie mieszkańców w procesie uzyskiwania nowych kwalifikacji, aktualizacji kwalifikacji dotychczas uzyskanych oraz uzyskiwania nowych umiejętności.

Zadania

Wykaz zadań inwestycyjnych

Poniżej zamieszczono wykaz inwestycji, które są dla Gminy Świnna kluczowe, zarówno z punktu widzenia zdiagnozowanej sytuacji na jej obszarze, zakresu przedsięwzięć dotychczas zrealizowanych przez samorząd, a także celów strategicznych, stawianych sobie przyszłościowo przez Gminę. Inwestycje te podzielono z punktu widzenia ich charakterystyki i zakresu rzeczowego na projekty właściwe dla każdego, z wyszczególnionych uprzednio celów strategicznych. Wymieniono je w ramach zamieszczonej poniżej tabeli.

L.p.	Wyszczególnienie zadań przewidzianych do przeprowadzenia w ramach realizacji Strategii	Przewidywany okres realizacji zadania	Źródła finansowania zadania
I.	W zakresie celu strategicznego nr I: „Zapewnienie na terenie gminy maksymalnie korzystnych, satysfakcjonujących zarówno dla obecnych, jak i potencjalnych mieszkańców warunków zamieszkiwania, w pełni odpowiadających współczesnym standardom i oczekiwaniom”		
1.	Remont / przebudowa dróg lokalnych na terenie gminy Świnna	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
2.	Budowa drogi lokalnej, łączącej Świnną / Przyłęków z Trzebiną	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
3.	Budowa chodników, wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg na terenie	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków

	gminy, w celu zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu poruszania się		zewnątrznych oraz środków własnych Gminy
4.	Budowa nowych / modernizacja istniejących elementów oświetlenia ulicznego	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
5.	Przebudowa istniejących obiektów użyteczności publicznej (w tym Urzędu Gminy) pod kątem zapewnienia równości i włączenia społecznego, a także zwiększenia efektywności gminy w świadczeniu usług publicznych i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
6.	Rozszerzenie zakresu usług publicznych świadczonych przez Urząd Gminy w formie elektronicznej, w tym wdrożenie elektronicznego systemu utrzymywania kontaktu z mieszkańcami	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
7.	Budowa żłobka / adaptacja istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
8.	Budowa nowych, otwartych obiektów infrastruktury sportowej / rekreacyjnej – boiska przy ul. Widok	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz

	w Rychwałdku		środków własnych Gminy
9.	Budowa nowych, otwartych obiektów infrastruktury sportowej / rekreacyjnej – kortu do tenisa ziemnego w Pewli Małej	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
10.	Zagospodarowanie i utrzymanie w atrakcyjnym stanie przestrzeni publicznej na terenie gminy, w tym placów zabaw	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
II.	W zakresie celu strategicznego nr II: „Ochrona środowiska naturalnego gminy, z zapewnieniem jej obszarowi wysokiego poziomu bezpieczeństwa”		
1.	Rewitalizacja i renaturyzacja cieków wodnych, przepływających przez teren gminy Świnna pod kątem zapewnienia jej obszarowi bioróżnorodności a także przeciwdziałania klęskom żywiołowym	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
2.	Remont istniejących oraz budowa nowych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej na terenie gminy Świnna	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
3.	Wdrożenie efektywnych i inteligentnych systemów	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków

	monitoringu i rozwiązań w celu zmniejszenia strat wody		zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
4.	Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów wraz z działaniami prewencyjnymi	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
5.	Usunięcie azbestu z budynków mieszkalnych i innych, znajdujących się na terenie gminy, wraz z zapewnieniem bezpiecznego transportu oraz utylizacją odpadów	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
6.	Zapewnienie gospodarstwom z terenu gminy możliwości wzięcia udziału z programach zwiększania efektywności energetycznej (w tym likwidacji przestarzałych palenisk oraz instalacji nowych i ekologicznych źródeł ciepła)	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
7.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, znajdujących się na terenie gminy – siedzib placówek edukacyjnych	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
8.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, znajdujących się na terenie gminy – strażnic OSP	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych

			Gminy
9.	Modernizacja oświetlenia zewnętrznego, w tym ulicznego oraz oświetlenia przestrzeni publicznych, celem poprawy efektywności energetycznej	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
10.	Budowa magazynów energii na terenie gminy	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
11.	Zapewnienie na terenie gminy warunków do przyłączania istniejących / nowych obiektów do sieci gazowej	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
12.	Budowa punktów ładowania pojazdów elektrycznych	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
13.	Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych poprzez doposażenie jednostek OSP, w tym zakup pojazdów ratowniczo – gaśniczych	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
14.	Zapewnienie pracownikom Urzędu	W perspektywie do	Finansowanie z

	Gminy oraz pracownikom gminnych jednostek organizacyjnych możliwości wykonywania pracy zdalnej, na wypadek wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych	2030 roku	udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
III.	W zakresie celu strategicznego nr III: „Rozwój turystyki i zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy”		
1.	Skomunikowanie gminy ciągiem pieszo – rowerowym	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
	<p>Szczegóły dotyczące zadania:</p> <p>Planowane działanie polegało będzie na pracach remontowych i modernizacyjnych istniejących już ścieżek rowerowych. Ścieżki te prowadzone są głównie po drogach gminnych oraz drogach leśnych na terenach gminnych lub na terenach należących do Lasów Państwowych lub administrowanych przez Wody Polskie.</p> <p>Realizacja tego zadania nie powinna przyczynić się do negatywnych oddziaływań.</p> <p>Na etapie projektowania przebiegu ścieżki rowerowej, należy zaplanować ją wzdłuż istniejących dróg, natomiast tylko jako ich uzupełnienie ślad ścieżki rowerowej przebiegać będzie przez tereny nadbrzeżne rzeki Koszarawa wzdłuż jej biegu jako poprawa funkcjonalności istniejących polnych ścieżek.</p> <p>W trakcie realizacji zadania może dochodzić do przemieszania mas ziemi oraz ruchu pojazdów ciężarowych w tym koparki, ciężarówki i walca.</p> <p>Lokalizację należy poprowadzić po istniejących drogach gruntowych i ścieżkach leśnych bez ingerencji w naturalny krajobraz z ominięciem terenów o cennych walorach przyrodniczych i leśnych.</p> <p>Trasy po których aktualnie odbywa się jazda na rowerach zostaną odpowiednio przystosowane w celu zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów oraz pieszych.</p> <p>Po zakończeniu realizacji zadania powstaną utwardzone ścieżki dla rowerzystów. W wyniku tych prac rowerzyści będą mieli bezpiecznej ścieżki a dzięki temu nie będą zjeżdżać po terenach leśnych w sposób chaotyczny i nie porządkowymi. Docelowe</p>		

	<p>oddziaływanie istniejących już ścieżek będzie zdecydowanie pozytywne.</p> <p>Lokalizacja zadania to drogi gminne i leśne oraz jako uzupełnienie terenu nadbrzeże rzeki Koszarawy.</p>		
2.	Realizacja prac w obrębie istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy – oznakowanie, parkingi, miejsca widokowe, miejsca wypoczynku wraz z ich promocją	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
<p>Szczegóły dotyczące zadania:</p> <p>Zadanie polegało będzie na pracach modernizacyjnych i uzupełniających w obrębie istniejących szlaków turystycznych. Celem działań jest oznakowanie szlaków, przystosowanie ich do potrzeb turystów w postaci miejsc odpoczynku, wyeksponowania miejsc widokowych. Działania te prowadzone będą jako uporządkowanie istniejących miejsc w taki sposób by nie dochodziło do niekontrolowanej penetracji terenów przyrodniczych w postaci tworzenia miejsc odpoczynku w terenach atrakcyjnych wraz z niszczeniem zasobów przyrodniczych deptania roślin i tworzenia ścieżek w miejscach o naturalnym charakterze.</p> <p>Planowane działania porządkujące spowodują iż turyści będą korzystać z wydzielonych miejsc odpoczynku i rekreacji bez niekontrolowanej dodatkowej eksploracji terenów.</p> <p>W miejscach rozpoczynających się szlaków w dolinach planowane są parkingi, które przyczynią się także do uporządkowania terenów gdzie pozostawiane są pojazdy aktualnie na poboczach i terenach zielonych. Uporządkowanie tego stanu doprowadzi do stworzenie zorganizowanego miejsca postoju i parkowania pojazdów.</p> <p>Oddziaływanie tego zadania będzie pozytywne dla środowiska przyrodniczego, gdyż oznakowane szlaki przyczynią się do zmniejszenia penetracji terenów leśnych w sposób chaotyczny i nieuporządkowany. Wydzielone miejsca odpoczynku i podziwiania natury w postaci ekspozycji widokowej spowodują zmniejszenie ilości niekontrolowanej penetracji terenów leśnych. Podobnie sytuacja będzie się miała w związku z uporządkowaniem terenów postojowych, zmniejszy to zagrożenie niszczenia terenów zielonych oraz przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa pieszych.</p>			

	Oddziaływanie na mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.		
3.	Modernizacja istniejącej wiaty w Świnnej pod kątem organizacji występów plenerowych	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
4.	Budowa amfiteatru w Świnnej	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
<p>Zadanie planowane budowy amfiteatru oraz wiaty do występów plenerowych jest w centrum miejscowości Świnna (potencjalne są aktualnie dwie lokalizacje przy Urzędzie Gminy oraz przy szkole w Świnnej) i będzie miało na celu zwiększenie atrakcyjności terenu miejscowości Świnna jako centralnej części gminy. Celem inwestycji jest uatrakcyjnienie tego miejsca pod kątem miejsca spotkań kulturalnych, występów artystycznych, zespołów muzycznych, wypoczynku i miłego spędzania czasu.</p> <p>Inwestycja ta w czasie eksploatacji nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze gdyż jest ulokowane w miejscu zagospodarowanym i zurbanizowanym, jako poprawa jego funkcjonalności i atrakcyjności. Może czasowo w trakcie imprez występować zwiększona emisja hałasu, dlatego ustawienie amfiteatru czy wiaty należy dostosować do istniejących warunków zabudowy i okolicznych istniejących budynków mieszkalnych.</p> <p>Oddziaływanie inwestycji w trakcie budowy może być uciążliwe zarówno dla mieszkańców jak i dla okolicznych terenów będzie to związane z czasowym ruchem ciężkich pojazdów przemieszczaniem nas ziemnych oraz wzmożonym hałasem. Niemniej jednak będzie to oddziaływanie czasowe. Oddziaływanie na mieszkańców i turystów jest zdecydowanie pozytywne.</p>			
5.	Zakup nowych elementów wyposażenia GOK, pod kątem	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków

	możliwości prowadzenia imprez		zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
6.	Zagospodarowanie terenu przy jazu w Świnnej pod kątem zapewnienia warunków sprzyjających rekreacji	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
<p>W ramach zadania w Świnnej planowane jest stworzenie strefy wypoczynku w okolicach jazu. Planowane jest utworzenie dogodnego dojścia do rzeki, a także części piknikowo – plażowej piaszczystej lub trawiastej, a także oraz drobnych elementów umożliwiających przebywanie ludzi na tym terenie w tym przenośnych toalet, lamp zasilanych energią słoneczną, stojaków na rowery, leżaków plenerowych oraz ławeczek.</p> <p>Aktualnie w okresie letnim teren ten jest zwyczajowo wykorzystywany przez mieszkańców jako miejsce plażowe i piknikowe. Po realizacji zadania zostanie ono zorganizowane i dostosowane do potrzeb plażowiczów. Teren zostanie uporządkowany, a mieszkańcy i turyści będą mogli bezpiecznie skorzystać z uroków natury korzystając z uporządkowanego terenu jako plaża czy miejsce na piknik.</p> <p>Realizacja planowanego zadania nie przyczyni się do negatywnych oddziaływań na jaz, w ramach zadania nie jest planowana ingerencja w jaz, nie jest planowana także żadna budowana infrastruktura.</p> <p>Utworzenie zorganizowanego miejsca piknikowo-plażowego może przyczynić się do zwiększenia presji mieszkańców na środowisko przyrodnicze w postaci penetrowania miejsc leśnych w poszukiwaniu toalety lub pozostawiania większej ilości odpadów. W związku z tym niezbędna są działania organizacyjne w postaci ustawienia przenośnych toalet oraz koszy na odpady. Jednocześnie w okresie letnim niezbędna jest częsta kontrola okolicznych terenów leśnych celem ewidencji oraz uprzątnięcia ewentualnych odpadów, które mogą być przyczyną pożaru.</p> <p>Oddziaływania na środowisko o przyrodę będzie pozytywne gdyż aktualnie mieszkańcy i turyści korzystają z uroków środowiska naturalnego w sposób</p>			

	<p>niezorganizowany i chaotyczny co powoduje narażenie przyrody na zubożenie i degradację.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.</p>		
IV.	W zakresie celu strategicznego nr IV: „Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców”		
1.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z terenu gminy rozszerzonej oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych i sportowych	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
2.	Organizacja szkoleń i kursów zawodowych / podnoszących kwalifikacje dla mieszkańców	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
3.	Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
4.	Profilaktyka i wsparcie osób oraz rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
5.	Realizacja zdrowotnych programów profilaktycznych dla mieszkańców	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych

			Gminy
6.	Rozszerzenie oferty kulturalnej GOK o nowe zajęcia i wydarzenia o charakterze kulturalnym	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
7.	Zapewnienie oferty usług opiekuńczych dla osób starszych, niesamodzielných i niepełnosprawnych oraz ich opiekunów	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy
8.	Współpraca transgraniczna w zakresie promocji walorów obszarów przygranicznych oraz wartości kulturowych	W perspektywie do 2030 roku	Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy

Efekty realizacji strategii

W konsekwencji realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Świnna zostaną osiągnięte następujące efekty:

- I. W zakresie celu strategicznego nr I: Zapewnienie na terenie gminy maksymalnie korzystnych, satysfakcjonujących zarówno dla obecnych, jak i potencjalnych mieszkańców warunków zamieszkiwania, w pełni odpowiadających współczesnym standardom i oczekiwaniom:
  - Poprawa dostępności komunikacyjnej,
  - Poprawiony stan techniczny i parametry dróg,
  - Zwiększone bezpieczeństwo ruchu,
  - Wysokiej jakości usługi publiczne oferowane przez Urząd Gminy i jednostki organizacyjne,
  - Rozszerzanie opieki nad dziećmi do lat trzech,
  - Rozszerzanie oferty sportowej w Gminie,
  - Rozszerzanie oferty rekreacyjnej w Gminie,
  - Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej.
- II. W zakresie celu strategicznego nr II: Ochrona środowiska naturalnego gminy, z zapewnieniem jej obszarowi wysokiego poziomu bezpieczeństwa:
  - Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska, w tym przede wszystkim powietrza,
  - Zachowanie terenów cennych przyrodniczo,
  - Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa,
  - Zwiększenie liczby gospodarstw domowych wprowadzających rozwiązania OZE,
  - Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Gminy, w tym w sytuacjach kryzysowych.
- III. W zakresie celu strategicznego nr III: Rozwój turystyki i zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy:

- Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy, opartej na lokalnych potencjałach,
- Powstanie nowych atrakcji turystycznych na terenie Gminy,
- Zachowanie i rozwój już funkcjonujących obiektów turystycznych i rekreacyjnych,
- Zacieśniona współpraca z instytucjami i organizacjami jako dysponentami terenów i infrastruktury na obszarze Gminy.

IV. W zakresie celu strategicznego nr IV: Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców:

- Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- Poprawa efektywności kształcenia w szkołach,
- Wzrost poziomu kompetencji i wykształcenia mieszkańców,
- Zwiększenie społecznej świadomości i tożsamości lokalnej, a co za tym idzie oddolnych inicjatyw społecznych,
- Wzrost uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach i imprezach kulturalnych,
- Rozszerzanie opieki nad osobami starszymi, niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi.

Zgodność z dokumentami strategicznymi

Niniejsze opracowanie jest zgodne z dokumentami wyższego rzędu i innymi równoległymi. Wśród najważniejszych wymienić należy:

1. Umowę Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce

Strategia Rozwoju Gminy Świnna jest zgodna w wielu elementach z Umową Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce.

Umowa Partnerstwa określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. W latach 2021-2027 Polska będzie realizować działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności oraz celu dodatkowego umożliwiającego obywatelom i regionom łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowo-przestrzennych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

W zakresie konkretnych celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Świnna, można wymienić powiązanie z następującymi celami polityki, o których mowa w Umowie Partnerstwa:

- ✓ *Cel 1.1 „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej, inteligentnej transformacji gospodarczej”.* W obliczu negatywnych zmian demograficznych, a także w konsekwencji kryzysu wywołanego pandemią COVID-19 jednym z celów jest trwały wzrost gospodarczy oparty o wiedzę i doskonałość organizacyjną.
- ✓ *Cel 1.2 „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa”.* Cel ten dotyczy budowy niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, realizowany z uwzględnieniem celów klimatycznych i priorytetów uzgodnionych na szczeblu unijnym oraz międzynarodowym.
- ✓ *Cel 1.3 „Lepiej połączona Europa”.* Cel ten wynika z konieczności ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w tym na zrównoważony transport. Bardzo mocno podkreśla się kwestie m.in. przeniesienia ruchu towarowego z transportu drogowego na szynowy, przywrócenie usług transportu publicznego na obszarach wiejskich.

- ✓ *Cel 1.4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.* Cel ten dotyczy działań przyczyniających się do lepszego wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy, poprawę jego jakości oraz zwiększenie poziomu spójności społecznej i dostępności świadczonych usług społecznych i zdrowotnych.
- ✓ *Cel 1.5 „Europa bliżej obywateli”.* Istotą tego celu jest zwiększenie wpływu wspólnot lokalnych na kształt działań nakierowanych na rozwój terytoriów i rozwiązywania ich problemów w oparciu o endogeniczne potencjały.
- ✓ *Cel 1.6 „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie”.* Realizacja zadań w ramach niniejszego celu wynika z przyjętego Europejskiego Zielonego Ładu i dotyczy osiągnięcia neutralności klimatycznej UE do 2050 roku.

2. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności to program, który składa się z 54 inwestycji i 48 reform. Ma za zadania wzmocnić polską gospodarkę oraz sprawić, że będzie ona łatwiej znosić wszelkie kryzysy. KPO wpisuje się w zalecenia Rady UE dla Polski oraz Krajowy Program Reform. Obejmuje reformy i inwestycje, które rozpoczęły się po 1 lutym 2020 r. i zakończą do 31 sierpnia 2026 r. Zgodność Strategii Gminy Świnna z KPO odnosi się do następujących obszarów wsparcia:

- Odporność i konkurencyjność gospodarki,
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności,
- Transformacja cyfrowa,
- Zielona, inteligentna mobilność.

3. Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030

Kolejnym dokumentem strategicznym decydującym o kierunkach rozwoju kraju, jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Opracowanie to uściśla cele, które będą wspierane przez Państwo Polskie w zakresie rozwoju regionalnego. **Strategia Rozwoju Gminy Świnna** stanowi wypełnienie zapisów w/w strategii w zakresie Celu Strategicznego tj. **„Efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla**

osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”.

Założenia SRGJ obejmują szereg celów długoterminowych dotyczących rozwoju obszaru Gminy i zaspokojenia potrzeb mieszkańców przy wykorzystaniu jej wszystkich potencjałów. Szczegółowe cele SRGJ odnoszą się do następujących celów KSRR 2030:

- **Cel szczegółowy I:** Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- **Cel szczegółowy II:** Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- **Cel szczegółowy III:** Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W zakresie kierunków interwencji, o których mowa w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, wymienić należy najistotniejsze z punktu widzenia zgodności ze Strategią Gminy:

- *1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska*
- *1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych*
- *1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów*
- *2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego*
- *2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym*
- *2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach*
- *3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem*
- *3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym*
- *3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.*

4. Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030” koncentruje działania na czterech celach strategicznych, dla których sformułowano cele operacyjne w perspektywie do roku 2030.

Dokument strategiczny opracowywany przez Gminę Świnna, w swoich założeniach wpisuje się w poniższe kierunki:

- CEL STRATEGICZNY A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej
  - Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka
  - Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka
- CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
  - Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych
  - Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec
  - Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki
- CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
  - Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska
  - Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura
  - Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu
- CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
  - Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny
  - Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu
  - Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna

5. Program "Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027"

Zgodnie z ostateczną, przyjętą wersją programu, Województwo Śląskie będzie dystrybuować środki europejskie w ramach **13 obszarów wsparcia tzw. priorytetów:**

- Fundusze Europejskie na inteligentny rozwój
- Fundusze Europejskie na zielony rozwój

- Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności
- Fundusze Europejskie dla sprawnego transportu
- Fundusze Europejskie dla rynku pracy
- Fundusze Europejskie dla edukacji
- Fundusze Europejskie dla społeczeństwa
- Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca
- Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny
- Fundusze Europejskie na transformację
- Fundusze Europejskie na pomoc techniczną EFRR
- Fundusze Europejskie na pomoc techniczną EFS+
- Fundusze Europejskie na pomoc techniczną FST

Gmina jako przyszły Beneficjent, w swoich założeniach i planowanych zadaniach wpisuje się we wszystkie obszary wymienione w w/w dokumencie. W ramach wymienionych priorytetów, Strategia jest zgodna z następującymi celami szczegółowymi:

- Cel szczegółowy RSO1.2 Czerpania korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
- Cel szczegółowy RSO2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
- Cel szczegółowy RSO2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
- Cel szczegółowy RSO2.4 Wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
- Cel szczegółowy RSO2.5 Wspierania dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej
- Cel szczegółowy RSO2.7 Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczenie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
- Cel szczegółowy RSO3.2 Rozwój i udoskonalenie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

- Cel szczegółowy ESO4.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej
- Cel szczegółowy ESO4.3 Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
- Cel szczegółowy ESO4.6 Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
- Cel szczegółowy ESO4.8 Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.
- Cel szczegółowy ESO4.9 Wspieranie integracji społeczno- gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów
- Cel szczegółowy ESO4.11 Zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
- Cel szczegółowy ESO4.12 Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
- Cel szczegółowy RSO4.3 Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz

grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne

- Cel szczegółowy RSO4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych
- Cel szczegółowy RSO5.2 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

6. *Strategię Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+*

Strategia Rozwoju Gminy Świnna jest spójna z wszystkim dziewięcioma głównymi priorytetami, założonymi w Strategii dla Powiatu żywieckiego, a także celami operacyjnymi tj.:

➤ Priorytet 1. Turystyka

- Cel operacyjny 1. Efektywne wykorzystanie identyfikowanych potencjałów turystycznych

➤ Priorytet 2. Rozwój gospodarczy i rynek pracy

- Cel operacyjny 2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu żywieckiego

➤ Priorytet 3. Infrastruktura drogowa

- Cel operacyjny 3. Poprawa standardu infrastruktury publicznej

➤ Priorytet 4. Środowisko naturalne

- Cel operacyjny 4. Poprawianie stanu środowiska naturalnego i adaptowanie go do zachodzących zmian klimatycznych w kontekście posiadanych potencjałów turystycznych

➤ Priorytet 5. Transport publiczny

- Cel operacyjny 5. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu żywieckiego

➤ Priorytet 6. Edukacja

- Cel operacyjny 6. Wzmocnienie sektora edukacji jako kluczowego segmentu usług ponadlokalnych świadczonych przez powiat żywiecki

➤ Priorytet 7. Usługi społeczne i zdrowotne

- Cel operacyjny 7. Integracja i podniesienie jakości systemu polityk społecznych

➤ Priorytet 8. Dziedzictwo Żywiecczyzny

- Cel operacyjny 8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę oraz aktywność organizacji pozarządowych

➤ Priorytet 9. Zarządzanie

- Cel operacyjny 9. Wzmocnienie instytucjonalne powiatu żywieckiego

Procedury uaktualniania strategii

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Świnna polegać będzie zasadniczo na:

- Uzupełnianiu gminnej bazy danych, dotyczących zmian sytuacji demograficznej, rynku pracy, osób bezrobotnych, możliwości edukacji, źródeł finansowania rozwoju i promocji gminy, informacji o liczbie podmiotów gospodarczych, miejsc rekreacji i wypoczynku, potencjału turystycznego, gospodarce komunalnej,
- Weryfikacji pod kątem aktualizacji realizowanych na bieżąco zadań, podejmowanych dla potrzeb rozwoju Gminy Świnna, w zależności od pojawienia się nowych możliwości prawnych, organizacyjnych, ekonomicznych, służących realizacji Strategii oraz nowych źródeł finansowania zewnętrznego, krajowego i zagranicznego.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Świnna dokonywana będzie adekwatnie do identyfikowanych w tym zakresie potrzeb, na podstawie indywidualnie podejmowanych decyzji. Zapisy Strategii mogą być modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia.

Monitoring i ewaluacja strategii

Monitoring i ewaluacja strategii polegają na okresowej ocenie stopnia realizacji działań zapisanych w tym dokumencie i wprowadzaniu modyfikacji, zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój Gminy.

Monitorowaniem wdrażania Strategii zajmować się będzie zespół, w którego skład wejdą: Wójt Gminy lub jego przedstawiciele, wskazani spośród pracowników Urzędu Gminy, Sekretarz Gminy oraz Przedstawiciele Rady Gminy Świnna. Ocenie zespołu będą podlegać ilościowe i jakościowe informacje, dotyczące wdrażanych projektów i całej strategii. Monitoringowi podlegać będzie zgodność i kolejność realizacji zadań, wynikających ze strategii, terminowość realizacji projektów, ich jakość, źródła finansowania oraz przepływy środków pieniężnych. W przypadku pojawienia się problemów przy realizacji zadań podjęte zostaną działania w celu ich wyeliminowania.

Po realizacji Strategii dokona zostanie jej ewaluacja oraz sporządzony zostanie na tę okoliczność raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania pod kątem realizacji zamierzonych celów, połączony z rachunkiem ekonomicznym, porównującym poniesione nakłady na rozwój z końcowymi wynikami ekonomicznymi. Wnioski zawarte w raporcie posłużą także do ustalenia problemów, wynikających z realizacji strategii i ustalenia warunków wyjściowych do opracowania Strategii Rozwoju Gminy na lata następne.

Harmonogram realizacji strategii

W ramach poniższej tabeli zestawiono kluczowe etapy, związane z wdrożeniem Strategii Rozwoju Gminy Świnna, wraz z wyszczególnieniem ich ram czasowych.

Tabela 10: Harmonogram Realizacji Strategii

Lp.	Zadanie	Termin	Odpowiedzialny za realizację
1.	Opracowanie „Strategii Rozwoju Gminy Świnna”	07.2022-06.2023	Wójt Gminy
2.	Konsultacje społeczne z mieszkańcami	03-04.2023	Wójt Gminy
3.	Procedura uzgodnień w zakresie Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	05-06.2023	Wójt Gminy
2.	Przyjęcie „Strategii Rozwoju Gminy Świnna”	07.2023	Rada Gminy Świnna
3.	Powołanie Zespołu Monitorującego przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Świnna	07.2023	Wójt Gminy
4.	Realizacja zadań objętych Strategią	2023-2030	Wójt Gminy
5.	Dokonywanie okresowych analiz i uaktualnienie Strategii.	Wg potrzeb	Wójt Gminy / Sekretarz Gminy
6.	Opracowanie końcowego raportu oceniającego realizację Strategii ze względu na osiągnięte cele i zrealizowane zadania. Porównanie wielkości nakładów na realizację Strategii z uzyskanymi efektami.	I kwartał 2031	Zespół, któremu Wójt Gminy zleci to zadanie
7.	Przyjęcie raportu z realizacji Strategii i określenie warunków wyjściowych do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Świnna na lata następne	I kw. 2031	Rada Gminy Świnna

Wykaz map, wykresów i tabel

Spis map

Mapa 1: Lokalizacja Gminy Świnna na tle Województwa Śląskiego	4
Mapa 2: Gmina Świnna – lokalizacja na tle powiatu żywieckiego	5

Spis wykresów

Wykres 1: Ludność ogółem w miejscowościach Gminy Świnna na koniec 2021 r.	6
Wykres 2: Ludność ogółem w latach 2014-2021	7
Wykres 3: Ruch naturalny w Gminie Świnna w latach 2017-2021	7
Wykres 4: Migracje w Gminie Świnna w latach 2017-2020.....	8
Wykres 5: Liczba zawartych małżeństw i rozwodów w Gminie Świnna w latach 2017-2021.....	8
Wykres 6: Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Świnna w latach 2014-2021	11
Wykres 7: Struktura osób bezrobotnych w 2021 roku	12
Wykres 8: Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach gminnych na przestrzeni lat 2019-2022 ..	13
Wykres 9: Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na przestrzeni lat 2019-2022	14
Wykres 10: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w sołectwach Gminy Świnna w 2021 roku....	15
Wykres 11: Przyczyny występowania z wnioskiem o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Świnna w 2021 roku (liczba osób).....	16
Wykres 12: Zdarzenia drogowe w Gminie Świnna w latach 2017-2021	17
Wykres 13: Liczebność przedsiębiorstw na terenie Gminie Świnna w latach 2016-2021	21
Wykres 14: Przyrost liczby przedsiębiorstw na terenie Gminie Świnna w latach 2016-2021	22
Wykres 15 Struktura dochodów budżetu Gminy Świnna	31
Wykres 16 Struktura wydatków budżetu Gminy Świnna	32

Spis tabel

Tabela 1: Ludność według wieku w Gminie Świnna w latach 2017-2021	9
Tabela 2: Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % w latach 2013-2021.....	10
Tabela 3: Wypadki drogowe w Gminie Świnna.....	17
Tabela 4: Ranni w wyniku wypadków drogowych w Gminie Świnna	18
Tabela 5: Kolizje drogowe w Gminie Świnna	18
Tabela 6: Interwencje związane z przemocą w rodzinie w Gminie Świnna	19
Tabela 7: Liczebność i struktura przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Świnna, z punktu widzenia formy własności	22
Tabela 8: Struktura przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Świnna, z punktu widzenia właściwej dla nich sekcji PKD.....	25
Tabela 9 Podstawowe dane charakteryzujące budżet Gminy Świnna w latach 2018 - 2021	31
Tabela 10: Harmonogram Realizacji Strategii	75